

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izjemni nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič vrst 4 Din 2, do 100 vrst 4 Din 2.50, od 100 do 300 vrst 4 Din 3, večji inzerati petič vrsta Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR: Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO: Ljubljanska c. telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Volitve v Grčiji

Po doslej znanih rezultatih imajo monarhistične stranke večino, a venizelisti najmočnejšo skupino v parlamentu

Atene, 27. januarja. p. Včeraj so se ob veliki napetosti vršile po obnovi monarhije prve parlamentarne volitve. Za te volitve je vladalo tudi v mednarodnih krogih največje zanimanje, ker je od izida teh volitev v veliki meri odvisen nadaljnji razvoj grške monarhije. Nihče si cer ni dvomil, da bodo monarhisti dobili večino, vendar se je vsa politična javnost z napetostjo pričakovala, koliko glasov in mandatov bodo zbrali venizelisti.

Po doslej znanih rezultatih so dobili venizelisti v grški Makedoniji in Trakiji nad 50 odstotkov vseh oddanih glasov, prav tako na otokih, povsod drugod pa so ostali v veliki manjšini. Presencenje tvorijo tudi veliki venizelisti Korilisa, ki je imel doslej samo par poslancev, tokrat pa jih je dobil po doslej znanih rezultatih 70 do 80. Venizelisti imajo 125 do 130 poslancev, Tsaldaris 60 do 65, general Matakis 10, komunisti 10 do 12, ostale stranke pa skupno okrog 15 mandatov.

Atene, 27. jan. z. Atenska agencija poroča: Po dosledaj znanih izidih včerajšnjih volitev izgleda, da bodo o prihodnosti delitve glasov dobili liberalci od 110 do 125 mandatov, protivenizelistične stranke pa skupaj 150 do 155 mandatov od skupno 300 mandatov. Po odredbah veljavnega zakona se bo izvedla še druga pa tudi mogoče tretja delitev mandatov. Po številu glasov so na prvem mestu liberalci, na drugem mestu Tsaldarisovi populisti in na tretjem mestu blok, ki mu nadejajo Kondilis.

Monarhisti : republikanci
160 : 110

Atene, 27. jan. AA. Pooblaščenec orednost iz najbližje okolice g. Calderisa je izjavila dopisniku Avale, da dosledaj znani izidi potrjujejo znatno oslabiljenje venizelizma. Kar se tiče same populistične stranke, se misli, da bodo populistii dobili isto število mandatov kot stranke Kondilisa in Teotokisa.

V dobro obveščenih krogih se veruje, da bodo antivenizelisti verjetno dobili 160 do 165 mandatov. Venizelisti bodo imeli 110 mandatov, ostali mandati bodo pa razdeljeni na manjše stranke.

Rezultat v Atenah

Atene, 27. jan. r. Rezultati iz 107 volišč v Atenah in Beotiji in drugih provincah so sledeči: Liberalci 19.701, Kondilis in Teotokis 12.895, Calderisovi populistii 11.939. V Janini so dobili Calderisovi populistii večino. Po dosledaj znanih izidih so dobili v Atenah liberalci 8 mandatov, Kondilis, Teotokis in Calderis 5 mandatov in komunisti 2 mandata.

Izid v Solunu

Atene, 27. jan. z. V Solunu je bil po eni uri ponedeljevanje izid iz 19 volišč: Liberalci 21.979 glasov, populistii 11.114 in komunisti 5.414 glasov. Kondilis je dobil 6.691 glasov.

Po dosledaj znanih vesteh je liberalna stranka v Solunu dobila relativno večino.

Protivenizelistični blok

Atene, 27. januarja z. V dobro obveščenih krogih se misli, da se bo med strankami Kondilisa, Teotokisa in Calderisa v najkrajšem času dosegel sporazum in sicer takoj po objavi izidov volitev. Te stranke bi tako imele absolutno večino v parlamentu. Po znanem izidu 130 voliščih so dobili liberalci 30927 glasov, Kondilis in Teotokis 18929 glasov in Calderis 13426 glasov. Potemtakem bi imele stranke Kondilisa, Teotokisa in Calderisa relativno večino proti venizelistom. Misli se, da izidi z drugih volišč ne bodo spremenili položaja.

Neredi na otokih

Atene, 27. jan. AA. Po nepotrjenih vesteh je prišlo na otoku Kiosu do neredov. Mnogo oseb je ranjenih.

Nervozno pričakovanje končnega izida

Atene, 27. januarja. z. Zvečer in ves dan so časopisi objavljali posebne izdaje s poročili z volišč. V teh izdajah na senzacionalen način komentirajo zadnje volitve izide. Ulice so polne ljudi in ozračje je še zmeraj precej napeto. Po ulicah so ves dan krožile vojaške in orožniške patrle, ki so vzdržale red in mir.

Izjave grških politikov

Atene, 27. januarja. z. Ministrski predsednik Demerdzis je izjavil, da bo počakal končne rezultate volitev in bo nato poročal Nj. Vel. kralju o izidih, da bi tako vladar lahko izvedel nadaljnje korake, ki se mu zde potrebni.

Vodja liberalne stranke Sofutis je izjavil, da je se zmerom prišča ideje koncentracijske vlade, to je vlade narodne sloge.

Novinarji so generala Kondilisa vprašali, če misli, da je mogoča koalicijska vlada proti venizelistom. Kondilis je rekel: Jasnó je, da morajo naši politiki omogočiti sestavo vlade, ki bo sposobna za delo. Na postavljen vprašanje pa ne morem odgovoriti, ker je treba prej videti, v koliko programi strank, ki bi prišli v postev za to koalicijo, dopuščajo tako sodelovanje.

Ko so bivšega ministrskega predsednika Calderisa vprašali o izidu volitev, je odgovoril novinarjem, da nobena stranka ni izvajala sama zase absolutne večine in da morajo sedaj zato voditelji strank omogočiti sestavo močne vlade, ki bo sposobna za delo in ki bo pomagala vladarju pri njegovem delu narodnega pomirjenja, ki ga je kralj začel.

Kondilis zadovoljen

Atene, 27. januarja. AA. General Kondilis je sprejel dopisnika agencije Avale in mu izjavil, da je zadovoljen z dosledaj znanimi izidi, ker se mora vzeti posebno v obzir, da je njegova stranka in stranka g. Teotokisa dobila več glasov nego stranka Calderisa. Kondilis je posebno poudarjal, da veruje, da bodo tudi tokrat protivenizelistične stranke potokile liberalno stranko, kakor so jo že pri zadnjih volitvah.

Abesinci zavzemajo italijanske utrdbe

Uspeh abesinske ofenzive na severni fronti

Beoin, 17. januarja. AA. Posebni vojni dopisnik DNB-ja poroča iz Addis Abebe, da prihajajo nove podrobnosti o veliki bitki zadnjih dni v Tembienu in okoli Makale. Po teh poročilih so se zadnje tri dni vršili skoraj neprestano boji na nož. Se noč je to boje redko prekinila. Abesinci so stovoljni napadalni oddelki so v nočnem napadu zavzeli dve italijanski utrdbi, zgrajeni, da varujeta glavno cesto. V utrdbah je bilo mnogo strojne, toda njihov ogenj ni mogel napadalcev zadržati. Posledica utrdbe je padla skoraj do poslednjega noža.

Po poročilih ki so jih dobili v prestolnici, je bitka že odločena s končno zmago Abesincev.

Po krvavih bojih mir

London, 27. januarja. AA. Posebni Havasov dopisnik poroča iz Addis Abebe, da je danes na severni fronti zavladal priličen mir. Obe vojski sta utrujeni po zadnji bitki in reorganizirata svoje sile.

Po nepotrjenih vesteh je švedska ambulanta v Sidamu zaprosila, da bi ji poslali letala, ki bi prenesla enega ali dva ranjena člana Rdečega križa. Dopisnik dodaja, da sta oba člana najbrž samo zbolela zaradi silnega deževja.

Obstreljevanje abesinskih vasi

London, 27. januarja. b. Po vesteh iz Abesinije, italijanska letala neprestano obstreljuje nasebine v pokrajini Sidama.

Kongres delavskih zbornic

Ob številni udeležbi delegatov iz vse države razpravljajo o vseh aktualnih vprašanjih delavstva

Beograd, 27. januarja. p. V veliki dvorani delavske zbornice se je včeraj pričel 6. kongres vseh delavskih zbornic v Jugoslaviji. Udeležuje se ga 150 delegatov delavskih zbornic. Otvoritev kongresa so se udeležili kot zastopniki ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje načelnik Jeremić, za kmetijsko ministrstvo načelnik inž. Popović, za gradbeno ministrstvo višji svetnik inž. Marković, za prometno ministrstvo inž. Ristić, za ministrstvo pravde inspektor Bodi ter mnogi zastopniki raznih socialnih in gospodarskih ustanov.

Kongres je otvoril ob 10.15 generalni tajnik delavskih zbornic Zivko Topalović, ki je najprej pozdravil delegate in zastopnike oblasti, nato pa poudarjal težavni položaj delavstva in potrebo reforme uredbe o podpiranju brezposelnih.

V imenu ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje je pozdravil kongres načelnik Jeremić, nakar se je konstituiralo predsedstvo, v katerega je bil izvoljen tudi g. Sedej iz Ljubljane.

Sledili so referati, in sicer tajnika saraževske delavske zbornice Jovana Jakšića o brezposelnosti, o podpiranju brezposelnih

mo. Artiljerijska akcija Italijanov je naperjena predvsem proti nezasitenim krajev. V zadnjem tednu so Italijani na ta način ubili 500 žensk in otrok ter 2500 glav živine.

Rim, 27. januarja. AA. Agencija Stefani poroča iz Negellia: Moirizirana kolona, ki jo vodijo oklopni avtomobili, in ki naslednje soražnika, je prispela vse do Uadare ob vzhodu gore Darara. Sovražnik se ni nikjer upiral, kar dokazuje, da se umika proti severu.

Vodja upornikov v Godžamu prijel

Addis Abeba, 27. januarja. AA. Kakor se je izvedelo, so v pokrajini okoli jezera Tana ujeli dedišca Gamsa, ki je bil eden izmed glavnih voditeljev upora v Godžamu in ki je po porazu svoje vojske pobegnil. Lahko se smatra, da je ves upor v glavnem končan.

Italijanske obtožbe proti Abesincem

Negeli, 27. januarja. AA. Stefani poroča: V vseh hišah so odkrili tajne sobe, ki so bile zaklenjene. Pred zavzetjem mesta je zbežalo veliko število prebivalstva obenem s svojimi sužnji. Velika množina pa jih je ostala z verigami na nogah in prikovani ob postelje, kar dokazuje barbarstvo Abesincev in njihovo grobo postopanje s sužnji.

in zavarovanju proti brezposelnosti, tajnika ljubljanske delavske zbornice Filipa Uratnika o zaščiti delavskih mezd ter Bogdana Krekica o avtonomiji socialno-političnih ustanov.

Zatem so izvolili verifikacijski odbor in razne odseke, ki so zborovali ves popoldan. Danes se je dlo nadaljevalo v posameznih odsekih, ki razpravljajo o posameznih vprašanjih in sestavljajo resolucije, ki bodo popoldne predložene plenumu do popoldne predložene plenumu.

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

Borzna poročila.

Inozemske borze.
Curih, 27. januarja. Beograd 7. Pariz 20.29, London 15.235, Newyork 304, Bruselj 51.965, Milan 24.50, Madrid 42.05, Amsterdam 208.85, Berlin 123.70, Dunaj 57, Praga 12.74, Varšava 57.975, Bukarešta 250.

Knez Pavle v Londonu

Nj. Vis. knez namestnik Pavle je včeraj prispel v London in se takoj poklonil pred mrtvaškim odrom

London, 27. januarja. AA. Reuter poroča: Njegova Vis. jugoslovanskega kneza namestnika Pavla je na postaji v imenu Nj. Vel. kralja Edvarda VIII. počakal kentski vojvoda. Nj. Vis. knez namestnik je bil zvečer v spremstvu Nj. Vis. vojvode in vojvodinje od Kenta na večerji v Buckinghamski palači. Obenem s kraljico materjo in njihovi Nj. Vis. vojvodom in vojvodinjo od Gloucesterja, s kraljevske princeso in njenim soprogom grofom Har-

woodom.
London, 27. januarja. AA. Havas poroča: Sprevod meščanov, ki so čakali da bi mogli iti mimo krste, je bila še popoldne dolga približno dva kilometra. Zadnje vrste so dobro vedele, da ne morejo priti na vrsto pred 5 do 6 urami. Zato so oblasti ob 20. zvečer sklenile, da zapro Westminster ob 6. zjutraj namesto ob eni ponoči. Dose, daj je do središča slo mimo krste nad pol milijona prebivalstva.

Svetosavska proslava v Ljubljani

Proslava na Taboru, kjer se je zbrala mladina ljubljanskih šol

Ljubljana 27. januarja
Praznik narodnega posvetitelja sv. Save praznujemo z največjimi svečanostmi v vsji državi. Tudi Ljubljana je letos, kakor vsako leto, lepo proslavila spomin na velikega sina srbskega naroda. V pravoslavni kapelici vojašnice vojvode Mišića je bilo ob 8. zjutraj svečano cerkveno opravilo, ki se ga je udeležilo poleg vojaštva tudi lepo število civilnega prebivalstva ter mladine. S predavanji in deklaracijami so se spominjali sv. Save na vseh šolskih zavodih, glavna šolska proslava pa je bila ob 9.30 na Taboru.

Taborska dvorana v katero so prihajali učenci osnovnih šol pod vodstvom svojih učiteljev in učiteljice dijaki in dijakinje vseh srednjih šol v spremstvu profesorjev je bila razkošno okrašena. Ob straneh so stale palme, nad odrom pa je visela dragocena starinska slika sv. Save, podložena z državno trobojnico. Lože v dvorani so bile drapirane z dragoceninami preprogami. Na Taboru se je zbralo poleg mladine veliko število odraslega občinstva, zlasti staršev otrok, ki so hoteli prisostvovati lepi svečanosti. Poleg drugih so bili tam v zastopstvu bana prosvetni svet g. Josip Breznik, divizijski general g. Peter Nedeljković prvi podstarša SKJ br. Engelbert Gangi, dalje ravnatelj gimnazij in drugih srednješolskih zavodov zastopniki učiteljskega in veliko število oficirjev.

Šolska proslava je bila odprta s cerkvenim obredom, ki ga je opravil prota g. Djordje Budimir in s sečenjem kolaca. Domačin g. inspektor Mihajlo Presl je nato obdržal globoko zasnovan nagovor o življenju in delu narodnega posvetitelja.

Na oder je nato prišel mešan zbor drž. učiteljske šole, ki je zapel pod vodstvom prof. Repovša g. Adamičev: Himno sv. Savi in M. Zeleznikovo: Jutro. Sledile so deklaracije, ki so jih manjši ter večji otroci podajali s toli prisrčno občutenostjo, da so tudi odraslim segle besede globoko do srca. Jovana Udičkova: Hodite deco, je deklariral Božidar Popović, dijak III. gim. Marije Kokalj — Zeljenove: Sv. Savi je podal mali Evgen Kanski, učenec IV. r. o. šole. Josipa Kraljiča: Deca sv. Save, je deklariral Nadežda Popović, učenka V. raz. O našem prazniku pa je lepo povedal mali Dušan Zeljenov učenec II. raz. Natallja Mengelaja učenka IV. raz. je deklarirala Aleksa šantiča: Carju nebeškemu, potem pa je prav tako lepo deklarirala slovenski: Nesmrtni ne molče, Milena Ogorečeva, učenka IV. raz.

Po deklaraciji: Molitve, Vladimira Nazorja, ki jo je podala Jelena Milanović, učenka IV. raz. je o pomenu sv. Save predaval se maturant Voja Lj. Djinovski, nato je pa spregovorila lepe besede o kralju Petru II. Vida Zajc, učenka V. raz.

Lepo so deklarirali še Svetlana Sucić dijak I. gamnazije Sindželija Lj. Djinovska, učenka III. raz. Andrija Sever, učenec III. r. Sloboda Stanotčić, učenec IV. raz. Jelena Milovanović učenka II. raz. Relja Stojanović učenka III. raz. in Emilija Danilović, dijakinja II. gim.

Na odru se je nato pojavil godalni orkester drž. uč. šole pod vodstvom prof. Repovša, ki je dovršeno zaigrala Jerajevo: Zeleno dobrovo in 3 stavke iz L. Janečkove: suiter J. Č. Drahovskega: Moravske naprave.

Sledile so še nadaljnje deklaracije Marije Grošjeve, Vojslava Ilića, Imoja Jovanovića ter drugih avtorjev ki so jih spet podali naši malčki.

Mešan zbor drž. uč. šole je nato zapel še Ocvirkovo: Domovina bela golobica, Adamičev: Dekle pere in Ribcam dobro gre. Ubrano petje je navdušilo vso dvorano in ugajala tako mladini, kakor odraslim.

Prelepa svečanost je bila zaključena z državno himno.

Na univerzi

Proslava praznika sv. Save na univerzi Kralja Aleksandra I. se je vršila tudi letos v intimnem domačem krogu. Slušatelji, ki so vložili dela za svetosavske nagrade, so se zbrali na rektoratu, kjer jih je sprejel rektor, obenem celotno univerzitetno upravo. G. rektor je slušateljem v lepem nagovoru predložil kako važno je vestno strokovno delo za mladega človeka, ki ga univerza odlikuje za življenje. Opozoril je slušatelje na dolžnosti do naroda in države ter pozval vse navzoče, da zakličejo trikratni Zivjot! Nj. Vel. kralju.

Nato je sledila razdelitev v prvi vrsti kraljevih in nato še drugih nagrad. Nagradjeni so bili s filozofskimi fakultete: Mastnak Maks za temo: Razvoj terciarja med Savo in Trziško Bistrico. Geslo: »Miocene«. Kerševan Marija s. Justa za temo: Avt. Tom. Linhart kot historijograf. Geslo: »Solovano«. Mesane Herman za temo: Čutno in umsko dojemanje: Geslo: »Psihologijo lahko smatramo za osnovo duhovnih znanosti«. Zegar Cene za temo: Deskriptivna in genetična analiza senzitivnega in nočnega spoznanja. Geslo: »Po on legatni pollayoss«. Z. juridične fakultete: Fiere Janvid za temo: Borba proti papperizaciji kmečkega stanu Geslo: »Kmečko gibanje«. Pezdirc Josip za temo: Krški statut. Vsebinski in primerjalni prikaz. Geslo: Vrbniče nad morem, visoka planina. Stare Egon za temo: Pravni in družabni položaj gostinčarjev pri antičnih narodih, zlasti Rimlj. Geslo: »Historia vitae magistris«. Z. medicinske fakultete: Gabrovsek Jože za temo: Kapilarna analiza soči. Geslo: »Mi gremo naprej!«. Dmnik Rafael za temo: Kapilarna analiza soči. Določitev sladkorja. Geslo Quirquid-agis libenter agas et respice finem. Rupert Marija za temo: Trebušni ostenje in hernije. Geslo: »Plenus venter non studet libenter«. Dergane Kristjan za temo: Trebušno ostenje in hrenje. Geslo: »Vita brevis, ars lunga«. Vojska Vlado za temo: Trebušno ostenje in hernije. Geslo: »Ad gloriam naturae«. S tehniške fakultete: Modic Roman za temo: Hydroliza arylthromyloze. Fouardovega škroba i. t. d. Geslo: »Amylum«. Duhovnik Jože za temo: Piračski grobi (tufi) petrografska karakteristika i. t. d. Geslo: »Naša domovina«. Dover Marian za temo: Vpliv menja na kaloid-kemične lastnosti škroba. Geslo: Sonce, zrak, voda. S teološke fakultete: Mikuš Metod za temo: Odnos sv. Cirila in Metoda do Fotija. Geslo: »L. 873«. Dolinar Franc za temo: Duhovni lik Luke Jerana. Geslo: Sv. Alfonz Lignori. Dolenc Jože za temo: Duhovni lik Luke Jerana. Geslo: »Jeranov problem«.

Nagradi društva »Pravnik« sta prejela: Skaberne Bonislav stud. jur. za temo: Kate-re emernice daje naša ustava za civilno in kazensko pravo, ter Skala Hugo za isto temo.

Nagrado Zveze nabavljalnih zadrug v Beogradu je dobil stud. jus. Uršić Andrej za temo: Kreditne zadruge in gospodarska kriza.

Nagrado českoslovaške vlade pa: Urbančić Boris za temo: Češki pripovedniki v slovenskih prevodih.

Nemški dijaki se bodo zopet dvobojevali

Berlin, 27. januarja. z. Državni kancelar Adolf Hitler je včeraj govoril pred več tisoč dijak, ki so se zbrali v cirkusu Krone, da bi proslavili desetletnico ustanovitve narodne socialistične zveze nemških dijakov. Hitler je izjavil med drugim, da se čast ne more oprati drugače kot s krvjo. Na ta način je Hitler sestavil temelj novim pravilom

časti za nemške dijake. Po teh izjavah bo verjetno dvoboj med nemškimi dijaki postal zopet obvezen. Doelaj so samo nekateri dijaška združenja imela predpisane dvo-boje, ki so bili znani pod imenom zmonsure. Zanimivo je, da so ti dvoboji popolnoma izginiti v dobi republikanske Nemčije.

Težak položaj našega obrtništva

Seja širše uprave Okrožnega odbora obrtništva združenj v Ljubljani

Ljubljana, 27. januarja.

Dopoldne je bila v Zbornici za TOI IV. redna letna seja širše uprave Okrožnega odbora obrtništva združenj v Ljubljani. Udeležba je bila lepa.

Predsednik Fran Igljč je otvoril sejo ter pozdravil zastopnika banske uprave, sekretarja Sinka, zastopnika Zbornice za TOI dr. Pretnarja in zbornične člane Rebeka, Briclja in Krapeža. Seje se je udeležilo 13 članov uprave in 6 članov nadzornega odbora. Brzljave pozdrave so poslali ministru za trgovino in industrijo dr. Vrbančiču, notranjemu ministru dr. Korošcu, in ministru dr. Kreku ter dopisala banu in predsedniku mesta.

Iz predsedniškega poročila posnemamo, da je lani v prvih treh četrtletjih odjavilo v dravski banovini nad 1.000 obrtnih mojstrov svoje obrate, ker niso mogli več vzdržati, na novo je bilo pa prijavljenih le okrog 630 obratov, tako da se število obrtnikov v Sloveniji v prvih devetih mesecih lanskega leta zmanjšalo za nad 400. V zadnjih štirih letih je nazadovalo število obrtništva v Sloveniji za okrog 3.500. Eden glavnih vzrokov nevezdrnega položaja našega obrtništva je prehoda davčna obremenitev. V primeri z letom 1933. se je skupni predpis na pridobitni na področju dravske finančne direkcije zvišal v letu 1934. za dobrih 65%, čeprav se je število obratov med tem že ponovno skrhilo. To nesorazmerje je bilo deloma posledica tako osvojenega § 7 davčne novele, po katerem se je pridobitna določala po zunanjih znakih.

Število rubeži za plačilo davkov za leto 1934 je znašalo na področju dravske finančne direkcije nad 195.000, kar pomeni, da je bil vsak drugi davkoplačevalec zadržan. Nesorazmernost med denarnim dohodkom in davčnim obremenitvijo postaja vedno občutnejša. Poleg tega pa je velika ovira za plačevanje davkov neizpolnjenost terjatev in naložb. Reforma sestave in področja davčnih odborov je v začetku izvala sicer nesigurnost med gospodarstveniki in domnevo, da bi v novi sestavi ne bili dosti zastopani interesi davkoplačevalcev, vendar je skrbna izbira članov in poznejše delovanje davčnih odborov dokazala, da so po večini kos svojih nalogi. Pavšalna pridobitna, ki jo plačujejo mali obrtniki na delcih je v naših razmerah previsoka in ne odgovarja več dejanskemu zaslužku podežanskega obrtnika. Stojimo na stališču, da bo treba z vsemi razpoložljivimi sredstvi vztrajati na tem, da se davčna obremenitev končno zniža na ono mero, ki odgovarja dejanskemu položaju in splošnim gospodarskim prilikam.

V takih razmerah se ne moremo čuditi, da z vsakim dnem narašča število onih, ki se skušajo izogniti javnim davčnim s tem, da obratujejo brez vednosti oblasti in sicer brez njihove dovoljenja. Število šumarijev je vedno večje. S tem se pa izpodjedajo tla legalnim rokodelskim obratom, kar zaradi velikih javnih davčev ne more vzdržati konkurence z onimi, ki so teh stroškov oproščeni. Navzlic vsem ukrepom proti šumarstvu postopajo mnoga oblastva z njimi še vedno preveč priazljivo, sklicujoč se na socialno stran, kar pa ni točno. Događa se celo, da oblasti že izrečene kazni omilijo ali celo odpuste. Temu se pridružuje še ponoven porast nelegalne konkurence, ki najbolj izpodjeda tla solidnemu obrtniku. Ta konkurenca že resno ogroža ves obrtniški stan.

Gospodarska stiska sili k zmanjšanju

konzuma in prebivalstvo se omejuje le na najpotrebnejše. V takih razmerah je zlasti v nekaterih strokah število obrtnikov še vedno preveliko, v sedanjem položaju je vsako novo prijavitelje obrtov odveč, ker se stari obrtniki nimajo dovolj zaslužka. Najnevarnejši konkurent obrtniku so državna podjetja in ustanove, ki s pomočjo svoje pozicije in privilegijev konkurirajo privatniku. Tako gospodarska politika državnih ustanov in podjetij ni koristna. Bil bi že skrajni čas, da tudi države in njene samouprave izpredvidijo, da s takim postopanjem škodujejo le sebi in vsemu narodnemu gospodarstvu.

Lani je nas iznenadilo znižanje draginskih doklad javnim namenečencem in to baš v času, ko so se nekatera živila in blago podražila. V okviru izvajanja strednje je znižanje prejemkov zadnje sredstvo, ki bi se smelo uporabiti le v najskačnejšem primeru. Pri tem bi bilo treba gledati na cene živil v dravski banovini, ki so nesorazmerne večje kakor v drugih banovinah. Inspekcija dela je v svojih uradnih poročilih ugotovila, da znašajo stroški življenjskega minuma v dravski banovini za 20 do 100% več kakor v drugih banovinah.

Glede razdolitve obrtništva se je lani mnogo govorilo in sklepalo, vendar je pa ostalo to važno in nujno vprašanje odprto. Položaj sili obrtništvo, da se oklene svojih organizacij. Ne smemo se udati malodušnosti, kajti z jadikovanjem in tamenjem o slabih časih ter s prekrizanimi rokami ne bomo dočkali, da se nam vrnejo boljši časi. Krepko zavijamo rokave in vedrega obraza pojdemo na delo, pridno smoteno in složno delo bo vedno rodilo samo dobre uspehe.

O pomenu okrožnega odbora obrtništva združenj je spregovoril podpredsednik Zbornice za TOI Josip Rebek. Ustanova okrožnih odborov je stopila v življenje pred tremi leti, baš v dobi najljubše krize, ki je tako prizadela naše obrtništvo, da zdaj samo še života. Položaj našega obrtnika je v pravem pomenu besede obupen. Okrožni odbori nudijo obrtnikom zaščito ter uporabljajo vsa sredstva, vendar pa uspehi še niso bili veliki. Toda pozabiti ne smemo, da obrtništvo doslej še ni bilo dovolj složno in povezano ter da je organizacija okrožnih odborov šele sedaj zgrajena. Sedaj pa prihaja doba borbe in dela in uspehi ne bodo izostali, ako bo obrtništvo razumelo pomen in potrebo okrožnih odborov. Doslej je bilo med nekaterimi obrtniki še nezaupanje do okrožnih odborov, ker so bili člani imenovani, vendar pa ni bilo upravičeno. Letos bodo najbrž volitve v okrožne odbore in obrtništvo mora izvoliti v svoj stanovski svet moške, ki bodo na svojem mestu. Morda bodo tudi letos volitve v Zbornico za TOI, ki si jih tudi obrtništvo želi. Pri teh volitvah ga pa mora voditi načelo, da zbornica ne sme postati torišče političnih eksperimentov.

K besedi se je oglašil zastopnik obrtništva iz Zagorja Bajcer, ki je orisal obupen položaj prebivalstva v tem rudarskem revirju, kje je bilo včasih zaposleno 1600 rudarjev, zdaj jih je pa samo okrog 600 in še vedno groze redukcije. Zato se tem bolj životarijo obrtniki.

Tajništvo poročilo je podal A. Hočevar. Okrožni odbor šteje 67 združenj z okrog 7.700 obrtniki. Vložni zapisnik izkazuje 1198 števk. Okrožni odbor je imel v preteklem letu 9 sej in sejo širše uprave, v Celju je pa bila konferenca vseh štirih odborov. Ob zaključku lista seja še traja.

Gostje naše opere

Dr. M. Adrian — M. Šimenc — Šepec — Golob Bernotova kot Carmen

Ljubljana, 27. januarja. V zadnjem času sta zapored gostovala domača operna tenorista, gg. dr. Maks Adrian in Marij Šimenc, ki se jima je pridružil še zagrebški operetni tenor g. Šepec. Ker ni dolgo tega, odkar smo poslušali tudi g. Jos. Rijavca, smo tako imeli priliko, da smo čuli vse tri glavne in najbolj ugledne slovenske operne tenoriste na našem odru.

Tri individualitete, različne po svoji pevski umetnosti, po svojih osebnostih, izrazni moči, toplini in sugestivnosti svojega petja in igranja. Rijavec ves artist ki omamlja s čisto liriko blestecnega organa in dovršene tehnike; čim lepše poje, čim pravilneje uveljavlja vse zakone pevske teorije in prakse, pri tem ostaja vedno reviriran v igri in izražanju čustev, nikoli ne forsira glasu in ostaja dosleden v liniji čim diskretnije in finejšje kreacije. Živo nasprotje Rijavca je Šimenc. Njegov organ dasi tudi lirski ima že pretežno junaški značaj in način njegovega petja je še zmerom sveže naturen, brez posebnega umetničenja, kipeč in bruhajoč iz silnega vrela kakor slap izpod skale. Šimenc je očarljiv pevec, ki poje resnično kakor tišek na veji in navdušuje maso, ki ga ljubi. Poin čustva in temperamenta je in mu za zakone ni dosti mar.

Nekako sredi med njima stoji dr. Adrian glede načina petja glede sugestivnosti in topline pa je najbližje, dasi zna s svojimi višinami izzvati viharje aplavza. Z njimi si je kot Manrico, José in Radames osvojil priznanje velikega dela naše publike. Kakor starejša tovariša, se tudi Adrian odlikuje z jasno vokalizacijo v igri pa je bližje Rijavcu, a po osebnosti sličen Šimencu.

»Aida« in »Carmen« sta nam ponovno predstavila Šimenc v polni zmogovitosti glasovne lepote in sile. V igri se je razvil do ustrežajoče živahnosti in neprisiljene realističnosti. Z uvodno arijo Radamesa, z duetom v »Aidi« in »Carmen« v »Carmen«

arijo Joséja, ki je ena najkrasnejših plošč za gramofon in radio, je žel zopet brezkonno, skoraj nenehno poskanje.

V »Carmen« sem poslušal drugič go. Golob Berustovo, prvo domačo pevko v naslovni partiji. Še mlada pevka z neveliko odrsko prakso se je lotila partije, ki je ena najtežjih v operni literaturi. Partija zahteva glasovno pevsko igralsko in plesno od svoje nositeljice skrajnosti, ki jim je vsem skupaj malokdo docela kos. Partija pa zahteva tudi naravno močne osebnosti, žarečega, strastnega temperamenta in čim več pristne, ne le igrane, forsirano podajanje le prične demoničnosti in usodne tragčnosti.

Ga. Golobova je pevski odlična Carmen, ki poje partijo po originalu in opušča zato razne sicer efektne višine, ki se jih poslužuje mezzosopranistke z lahkimi višinami Ga. Golobova je izvrstna altistka in kot tako jo visoko cenimo. Pri tretji ali četrti repiziji lotenje Carmen je bila v igri že dosti svobodnejša in sproščenejša, v vsem nastopanju živahnost in naravnost, v plesu mehkejša in tudi v dramskih prizorih že učinkovitejša.

Ne dvomim da bo v partiji stalno še rasla in postala vzlic temu, da je resnično nežno »dekletce«, s svojo pogumno prevzetno nalogu prav zadovoljiva. Tudi zunanje in po svoji maski (brez svega ciganstva) je bila smotli dosti ugodnejša in naravnost simpatična. Žela je dosti zasluženega priznanja.

Zagrebški operetni tenor g. Šepec je nastopil v »Floramy« popoldne, a ga žal nisem slišal ker nisem bil na njegovo nemadno gostovanje opozorjen. Čul pa sem, da je zelo ugajal, dasi ima nežen lirski glas.

Čemu potrebuje uspeha? — Čuj, prijatelj, čemu pa potrebuješ uspeha? — Da vidim. — Pa menda vendar ne. Kako to? — Ker bi drugače ne mogel nositi očal.

Karl Ludvik Diehl
DOROTHEA WIECK

Vaš dobri znanec iz »EPIZODE« v vefilmu napete vsebine in velikih senzacij

Zmagovalec srca
PRIDE! KINO UNION PRIDE!

Mednarodna tekma avtomobilistov

Ljubljana, 27. januarja.

Avtomobilski klub v Monacu je priredil pod pokroviteljstvom princa Louisa II. Petnajsto mednarodno ocenjevalno avtomobilsko vožnjo s ciljem v slovitim letovišču Monte Carlo. Za to konkurenco se je prijavilo 106 avtomobilistov, ki so te dni stali v raznih mestih Evrope. Skupina, ki je startala iz Palerma, je davi vozila skozi Ljubljano, a zanimivo je, da je na tej progi, ki gre iz Palerma preko Messine, Neaplja, Rima, Padue, Ljubljane, Monakovega, Strassbourga, Dijona, Lyona, Avignona v Monte Carlo, prav majhna udeležba; krive so najbrž sankcije.

Ob 8. zjutraj sta se ustavila pred Kazino pri sedežu Avtomobilskega kluba dva avtomobila, in sicer je prišel prvi štev. 29 Francoz F. Chevroton na »Renaultu«, za njim pa štev. 83 dr. Bruno Bariffi iz Lugana na »Lanciji«, pol ure pozneje pa Nemec M. Klinka na BMW. Proga od Palerma do Ljubljane je dolga 1920 km, vsega skupaj pa morajo prevoziti približno 40 km na uro, vendar lahko vozijo hitreje, da imajo potem pri vsaki kontroli čas počitka. V Ljubljani so se okrepčali, pregledali avtomobile in se založili z bencinom. a ob 10.30 so nadaljevali vožnjo proti Dunaju. Četrta tekmovalka ga. A. de Bourbon na »Fiatu«, je prišla ob 9.30.

Ostale skupine so startale iz Bukarešte (3080km), iz Stockholma (2963), iz Jassyja (3518), iz Stavangerja (3638 km), iz Aten (3786), iz Tallinna (3780) in iz Ome-e (3812), iz de John O'Groatsa (3338), iz Valencije (2978), iz Berlina (2006) in Amsterdama (1524 km).

Vprašanje g. Ukmarju

Ljubljana, 27. januarja.

V »Slovenec« od 25. t. m. čitam (Koncert praškega kvarteta) o Škerjančevem IV. kvartetu:

Delo je mikavno zlasti kot domač umetniški produkt; zrelo v zgradbi, živahno v invenciji, ki se v prvem delu še lovi ob francoskem impresionizmu, pa je v drugem že samoniklo doživljeno. Vprašam:

- 1) ali je mogoče, da se kako v zgradbi zrelo delo lovi ob francoskem impresionizmu ali sploh lovi?
- 2) ali je mogoče, da se umetnik, ki ima blizu sto opusov, odloči ravno med prvimi in drugim stavkom zadnjega opusa, da presedla iz impresionizma v samoniklost?
- 3) ali je mogoče, da je delo, ki ne traja niti četrt ure, zrelo kljub temu, da sta v njem dva sloga?
- 4) ali je mogoče, da g. Ukmar verjame sam sebi, kar je napisal?

Slavko Osterc.

Iz Ptuja

Kako so vncčili ponarejen 20dinarski kovance. Znana razpečevalka ponarejenega denarja M. T., ki sedaj sedi v preiskovalnem zaporu v Mariboru radi suma razpečevanja ponarejenega denarja, se je nedavno zglasila v gostilni P. A. na Mestnem vrhu, kjer je kupila za 3 Din klobase in plačala s ponarejenim 20dinarskim novcem. Gostilničar je falsifikat šele pozneje opazil in se ga je hotel odkrižati. Poslal je vknjiko svoje dekle k bližnjemu krčmarju po škatlo »Drava« cigaret. Krčmar pa je falsifikat spoznal in ni hotel izročiti cigaret. Ker se je P. hotel na vsak način nevarnega denarja odkrižati, je poslal dekletce v mesto, kjer se ji je posredilo novce oddati v neki trafiki. Trafikaninja je falsifikat šele pozneje opazila ter zadevo prijavila orožnikom, ki so po opisu izsledili dekletco, po nji pa se gostilničarja, ki je priznal, da je vedel, da ima v roki falsifikat. Zadeva je ovadena sodišču.

Bolničarski tečaj RK v Ptuju se je vršil od 14. X. do 17. I. Tečaj je obiskovalo 26 slušateljev n ga je vodil predsednik tukajšnjega sreskega odbora RK g. dr. Matija Mrgole. Razen njega so predavali še gg. dr. Brumen Franc, zdravnik, Florjančič Milan, upravitelj bolnice, dr. Kühr Aleksander, primarij, dr. Stueck Bela, zdravnik in dr. Vrečko Vladimir, sreski sanitetnik. Z uspehom je položilo izpit 23 slušateljev, ki so se vsi obvezali, da se bodo po potrebi odzvali pozivu RK. Ob koncu se je vodja tečaja g. dr. Mrgole zahvalil predavateljem za nesebično delo in trud pri tečaju, tečajnikom pa čestital k dobremu uspehu.

Ptujsko sresko sodišče je tudi lani imelo obilo dela z raznimi tožbami in eksekucijami. Tožb v vrednosti od Din 500.— do 12.000.— je bilo vloženih 772, izdanih sodb pa je bilo 226. Začasni odredbi je bilo izdanih 6. Prisilnih izvršb z osnovo zastavne pravice je bilo 725, prisilnih uprav posestev 24. Predlogov za prisilno dražbo je bilo vloženih 323, prodanih posestev pa je bilo 24. Predlogov za rubež in prodajo premičnin je bilo vloženih 2237, od tega je bilo opravljenih rubežni 905, prodaj 42. rubežni na denarne terjatve 343. Deložacija je bilo 20, konkurza pa samo dva. Zapuščinski vlog je bilo 1059, prisojila so bila izdana 304, kot brezdedično predan državi pa je bil eden. Vanstvenih zadev je bilo 905. Zemljičnijskih predlogov je bilo 3567, izvrškov iz zemljiške knjige pa 1009. Komisij izven sodišča je bilo 146. Za razne pristojbine je bilo izdanih 3606 plačilnih nalogov.

Požar uničil 5 domačij

V noči na soboto je divjal v vasi Levič pri Sl. Bistrici škoda znaša 300.000 dinarjev

Poljčane, 26. januarja.

Dobro uro odtoč je vas Levič, ki je v noči na soboto doživela strahovit požar, kakršnega še ne pomnijo tod okoli. Od 8 hiš sredi vasi jih je pogorelo pet z vsemi pritlikinami, ki spadajo h gospodarstvu.

Bilo je okrog 24. ure, ko je švignil plamen iznad gospodarskega poslopja Černejskega Jožeta, odkoder se je z bliskovito naglico razširil na ostale objekte. Černejsku so zgoreli hlevi, listnjak, shramba za gospodarsko orodje, z orodjem, čebelnjak, gospodarski in poljedelski stroji, 6000 kg sena ter je oškodovan za 55.000 Din. V usodni noči je pihal močan veter in se niso še prav znašli prvi pogoreli, ko je že, kakor bi trenil izbruhnil požar pri sosedu Sticlu Stefanu, ki pa je ta čas e pomagal gasiti sosedu. Njemu je zgorelo poleg gospodarskega poslopja tudi stanovanjska hiša z vso opremo, obleko in življenjskimi potrebščinami, hlevi, skedenj, štirje težki vozovi, slamoreznica, čistilni stroj ter 4500 kg sena. Oškodovan je za 80.000 Din.

Naslednja žrtev je postal posestnik Gasprič Blaž, ki mu je rdeči petelin uničil poleg hiše in hlevov ter gospodarskega orodja še 20.000 kg živinske krme in 5000 kg slame, dalje več voz, en koleselj, 8 sodov ter 2 mladi svinji. Njegova škoda se ceni na 40.000 Din.

Iz tega poslopja se je ogenj razširil na gospodarsko poslopje posestnice Marije in Julijane Stupar, ki imata hišno štev. 3 in ga Popolnoma uničil. Zraven tega tudi prešo, več orodja, dva težka vozova, mlilnico, slamoreznico, več sodov, žitno čistilnico v skupni vrednosti 80.000 Din. Posetvo proti požaru ni bilo zavarovano.

Požar je dosegel vršek, ko je plamen obšel še 5. posestvo na štev. 3 last posestnice Marije Trunklove. Tudi njej so zgoreli hlevi, skedenj, vozovi, 2 brani, plug ter več koleselj, nekaj hišne opreme in vse gospodarsko ter poljsko orodje. Škoda se ceni na 50.000 Din. Škoda vseh pogorelecev se ceni nad 300.000 Din, medtem ko znaša vsa zavarovalnina le nekaj nad 60.000 Din. Pri-

zadeti posestniki so tako postali v eni sami noči siromaki. Življenje jih je že itak trlo, zdaj pa je prišlo nad nje še to gorje.

Ze ko je začela prva hiša goreti, so se začeli bližnje sosedje dramiti in hiteli so pomagat pogorelecem. Kmalu pa je bila na nogah vsa vas. Pomagali in reševali so drug drugemu, kakor so pač vedeli in znali. Rešiti pa so mogli v splošni zmedli le živilno, sebi pa golo življenje. Na pomoč so prišli gasilci iz Videža in naslednje jutro še četa iz Loč. Radi pomanjkanja vode pa niso mogli tudi oni več kakor požar lokalizirati, da ni zajel še Par hiš, ki so še ostale. Ogenj je bil povsem udušen šele v soboto dopoldne. Pogorišče je kazalo obupno sliko. Med tamenjem in solzami se je tudi razpravljalo, kdo bi mogel biti krut, da je povzročil v trenutku iz klove kakšnega vzroka toliko gorja in nesreče.

O vzrokih požaruje tukajšnje orožništvo. Neka priča, 72 letni starček, je izpovedal, da je bilo okrog 23. ure, ko je spal pri peči in je šla njegova sinaha, ki se je pravkar vrnila, na podstrešje, kjer je kmalu izbruhnil požar. Mad njo in možem je vladal nesporazum in je zato osumljen požara tudi on. Tretjič so zopet mnenja, da je bil požar iz gotovih namenov naročen. Vsekakor pa je bil podtaknjen. Naši orožniki so vestno na delu in so 3 osumljence že aretirali. Med njimi tudi nekakega 18 letnika, ki se je proti posestniku Č., ko ga je ta odpustil iz službe, izrazil: »Le počakaj, danes si ti meni zagodel, drugič ti bom pa jaz. Se pomnil me boš«.

Kdorkoli je že bil masčevalec, se pač ni zavedel, kaj bo iz tega nastalo. Hotel ugoditi svojega sovražnika, je pahnul še štiri posveti nedolžne in nepravde družine v obup in uboštvo. Pomagal mu je pri tem usodni veter, ki je tiste noči neusmiljeno tulil okrog oglov.

Osumljenci so bili takoj po zaslišanju odvedeni v zapore v Slov. Bistrico. Pričakovati je, da bo pravi krivec nesreče v najkrajšem času prišel pravici v roke.

Uspeh nabiralne akcije

Ljubljana, 27. januarja.

Včeraj so po mestu smučarji v dresih in brhke smučarke pobirali prispevke za olimpijski fond. Uspeh smučarskega dne je bil prav zadovoljiv, saj se je samo v Ljubljani nabralo okrog 11.000 Din, poleg tega pa še z avtomobilom v okolici in bližnjih krajih okoli 2000 Din. Ker je v petek ministrski predsednik g. Stojadinović nakazal JZSS 45.000 Din in ker je tvornica Woschnagg iz šostanja poklonila 50.000 Din, je zdaj udeležba naših tekmovalcev v Garmisch - Partenkirchenu zagotovljena. Ljubljana je pa včeraj pokazala, da se zaveda važnosti zimske olimpijade in naše udeležbe na njej.

Svengali v Ljubljani

Ljubljana, 27. januarja.

Svengali — to ime nam je že znano. Pred leti ga je občudovala Ljubljana in se divila njegovim eksperimentom. Sloves tega svetovno znanega telepata — in jasnovidca je zelo velik. Njegovo ime je zaslovelo, ko je sodeloval pri znanem razkritju umora svojega poklicnega tovariša Hanussen — Helmschnerja. Kot jasnovidec je razkril zločin tako kakor nihče drugi.

Svengali dela na znanstveni podlagi. Vsi njegovi eksperimenti so znanstveno potrjeni in prosti vsakih trikov. Z njimi sodeluje njegova gospa znana kot izvrsten medij za televizijske eksperimente.

Svengali nastopi v petek 31. t. m. ob 21.15 v prostorih Elitnega kino Matica na Kar že danes opozarjamo cenjeno občinstvo na nastop Svengalija in njegove soproge bo za Ljubljano prava senzacija.

Kočevske ceste

Kočevje 27. januarja.

Na uradni deski mestne občine je te dni nabit proračun sreskega cestnega odbora za proračunsko leto 1936/37. Iz proračuna posnemamo, da ni večji kot je bil dosedajni. Materialni izdatki za vzdrževanje banovinskih cest znašajo 1.084.346 Din. upravnih in materialni izdatki za vzdrževanje dovoznih cest pa 37.493 Din. Za rekonstrukcijo in gradbo banovinskih cest je v proračunu predvideno 324.400 Din. Prispevek občinam na vzdrževanje občinskih cest je predviden na 84.750 Din. Amortizacija, upravnih in pisarniških stroški in personalni izdatki so pa predvideni na okrog 100.000 Din. Dohodki so predvideni takole: prispevek banovine na 1.448.580 poleg tega prispevka prispeva banovina še za nove zgradbe 177.200 Din. razni drugi dohodki znašajo 40.000 Din tako, da odpade pripadajoči del primankljaja na cestni okraj v iznosu 341.928 Din. Za pokritje primankljaja se bodo pobirale 23% cestne doloade. Doklade so v odstotkih večje nego lani, pač pa se je zmanjšala osnova tako, da bo ostalo breme dajatve na isti višini.

Gotovo bo pa javnost tudi zanimalo v kakšnem stanju je cestno omrežje našega cestnega odbora. Kakor vse ceste v naši banovini, je bilo tudi cestno omrežje našega sresa po vojni sila zanemarjeno. Izboljšanje naših cest se je šele obetilo od leta 1930 dalje. V to dobo spadajo razna dela na naših cestah, predvsem naprave novih objektov, med katere spada adaptacija mostu pri Rakitnici. Ta most je bil popolnoma moderniziran ter se mu je povečala nosilnost od 2 na 12 ton. So pa naše ceste po-

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Ponedeljek, 27. januarja katoličani; Janez Zl. Dušana, Sv. Sava.

DANASJNE PRIREDITVE

Kino Matica: Viktorija.

Kino Ideal: Ljudje v belem.

Kino Union: Gospod brez stanovanja.

Kino Sloga: Stefanik.

Kino Šiška: Peter.

Glasbena Matica občni zbor ob 20. v. Hubadovi pevski dvorani.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Sušnik, Marjin trg 5, Kuralt, Gosposvetska cesta 10, Bohinec ded.

Cesta 29. oktobra 31.

Naše gledališče

DRAMA

Ponedeljek 27.: Siromakovo jagnje. Red B.

Torek 28.: Zaprt.

Sreda 29.: Pesem s ceste. Red Sreda.

Četrtek 30.: Dies irae, Premiera Red Cetrtek.

Petek 31.: Ob 15. Bratomor na Metavi.

Dijaska predstava po globoko znanih cenah. Izven.

Premiera zaloigre Dies irae, ki jo je napisal nemški dramatik Wildgans, bo v četrtek 30. t. m. za red četrtek. Delo je nastudiral režiser g. Ciril Debevec, v glavnih vlogah pa nastopijo gospe šaričeva, Marija Vera ter gg. Levar Jan, Gregorin in Debevec. Izvrstni prevod je oskrbel g. Fran Albrecht. Premiera bo za red četrtek.

OPERA

Ponedeljek 27.: Zaprt.

Torek 28.: Zaprt.

Sreda 29.: Kraljčin ljubljene. Red A.

Četrtek 30.: Madame Butterfly. Gostuje primadona sofijske opere gospa Jovović-Kovačenska. Izven.

Dve slovanski premieri v operi. Prve dni meseca februarja bosta v operi dve premieri in sicer se vprizori prvič v Jugoslaviji najnovejša ruska opera »Lady Macbeth«, kj jo je uglašil priznani ruski sodobni skladatelj šostakovič. Enc izmed šostakovičevih del je bilo izvajane na zadnjem koncertu ljubljanske Filharmonije in vzbudilo največji interes. Poleg tega se pripravlja tudi češka operetna novijeta »Kaj dela Andula?« Opera pripravlja ravatelj Polik in režiser prof. Šest, opereto pa kapelnik Raha in režiser g. Zupan.

DNEVNE VESTI

— Slajmerjev spomenik v št. Vldu. Veliki pokolnik si je vedno želel, da bi dočkal trenutka, ko bi začel graditi Sokolski dom v št. Vldu. »Prvo lopato bom zasadil v zemljo jaz«, je ponovno poudarjal. Sokolsko društvo št. Vid nad Ljubljano namerava v bodočem Sokolskem domu postaviti v znak hvalečnosti in v spomin velikega idealista - Slovana in velikega dobrotnika človečanstva trajen spomenik. Prosim vse tovariše, prijatelje in znance velikega pokolnika, da bi blagohotno prispevali za spomenik in Slajmerjev fond, ki se je ustanovil pri društvu. Prispevke je pošiljati podružnici Poštne hranilnice v Ljubljani na čekovni račun št. 14.083 (Sokolsko društvo št. Vid nad Ljubljano) s pristavkom: za spomenik.

— Oficielno zastopstvo Jugoslavije na zimski olimpijadi. Na IV. zimski olimpijadi v Garnisch Partenkirchenu bodo oficijelno zastopali Jugoslavijo kot zastopniki našega olimpijskega odbora in Zveze sportnih zvez dr. Stevan Hadžić, član uprave Jugoslovenskega olimpijskega odbora in glavni tajnik Zveze sportnih zvez Hrvoje Macanović, delegat ministrstva za telesno vzgojo naroda Bogoljub Krejčič in dr. Mladen Maravić iz Zagreba. Smučarsko ekipo bodo vodili člani uprave JZSS Gnidovec in Kunstelj ter finski trener Kuizma.

KINO SLOGA
Telef. 2730
Oglejte si danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri
ZVONIMIRJA ROGOZA
v velikem in prekrasnem českim filmu
ŠTEFANIK
»HIMNA SVOBODE«
Kritike vseh ljubljanskih listov so se nad vse pohvalno izražale o tem krasnem filmskem delu!

— Narasčanje števila prebivalstva Jugoslavije. Od ustanovitve naše države se je pomnožilo njeno prebivalstvo za 3,3 milijone. 1. decembra 1918 je štela Jugoslavija 11.606.176 prebivalcev. 1. decembra 1933 pa za 14.513.706. Letni prirastek znaša 192.878. Ob koncu lanskega leta je torej štela naša država blizu 15,000.000 prebivalcev. Jugoslavija je med redkimi državami, kjer se rodi vedno več dečkov nego deklic. Umrljivost dojenčkov je še vedno zelo velika. Zalostno poglavje je nepismenost v naši državi. Odstotek nepismenih je znašal leta 1931 še vedno 44,61. Najmanj nepismenih je v Sloveniji in sicer 5,54%, v vrbski banovini jih je 72,50%, v vardarski 70,83 odst., v zelski 66,04, v drinski 62,12, v moravski 61,96, v primorski 57,46, v dunavski 28,87, v savski 27,67 odstotkov. Število porok stalno narašča. Največ ljudi umre v Jugoslaviji za pljučno tuberkulozo, in sicer od 35 do 41.000 na leto, nasilnih smrti in samomorov je na leto povprečno 7.030. V naši državi prebiva stalno okrog 150.000 tujih državljanov.

JUTRI! JUTRI!
VIKTOR HUGO:
IZOBČENCI
(LES MISERABLES)
JUTRI PREMIERA!
ELITNI KINO MATICA

— Za povzide našega sladkovodnega ribarstva. Včeraj je bila v Zagrebu skupščina Zveze ribarskih društev in ribarske zadruge. Iz dravske banovine sta ji prisostvovala gg. Alojz Suljagić in Bogomil Malasek, ki sta obenem zastopala ljubljanskega, celjskega in mariborskega ribarskega društva. Na skupščini se je obravnavala osnutki zakona o sladkovodnem ribarstvu za vso državo. Gre za to, da se zaščitijo interesi sportnega in zadružnega ribarstva in da pride pospeševanje sladkovodnega ribarstva v novem zakonu čim bolj do izraza.

— Pristanisce za amfibije v Splitu. Danes sta prispela v Split tehnični direktor českoslovaške državne aerolinije ing. Kubicek in pilot Hrančič z zastopniki Aerokluba in drugih zainteresiranih ustanov bosta uredila vse potrebno za izgraditev pristanišča za amfibije na zapadni obali. Zračna proga Sušak - Split - Dubrovnik bo odprta 1. junija in na nji bodo letale českoslovaške amfibije.

— Nagradjeni osnutki plakata za ljubljanski velesejem, ki bo od 30. maja do 9. junija t. l. Komisija je prisodila I. nagrado v znesku Din 2000 pogojno avtorju osnutka »Modro - oranž«, g. Emanuelu Valjavcu, Ljubljana, II. nagrado v znesku Din 500 je prisojena avtorju osnutka »Mesto in vase«, g. arh. Dragu Korbarju iz Zagreba. Dve III. nagradi po Din 250 sta bili podeljeni gg. Ladu Škrabarju za »Klasi in Stanetu štrukturi« in »Merkur«, oba iz Ljubljane.

V ODEON BARU
SI OGLEDITE NOVI PROGRAM
muzikalnih Rumunov, grotesknih akrobatov in drugih senzacionalnih točk!

— Okrog 50.000 delavcev zaposluje pri nas tekstilna industrija. V petek je bila v Beogradu anketa o položaju delavstva v naši tekstilni industriji. Anketa, prva te vrste v naši državi, je obsegla 31.716 delavcev. Namen ankete je bil pokazati širši javnosti položaj delavcev naše največje industrije, ki se je zelo naglo razvila. Zvezi tekstilni industriji je prijavljenih 341 podjetij od teh samo v dravski banovini 90. Najnižja povprečna meza je bila v Sarajevu (16.36 Din), dalje v Beogradu (17.96), v Splitu (19.56), dočim je znašala v Ljubljani 24.94. Zdravstvo sta, nje tekstilnih delavcev ze mnogo slabše nego drugih. Lani je bilo 13.580 tekstilnih delavcev nesposobnih za vsako delo.

— Zračni promet na našem Jadranu. Vprašanje zračnega prometa na naši zračni obali je bilo sprotiženo že pred leti. Čehi so lani otvorili zračni promet na progi Bratislava - Zagreb - Sušak z amfibijo, ki se je zelo dobro obnesel. Ta zračna proga se bo zdaj podaljšala ob Jadranski obali, tako da se bodo amfibije spuščale na morje na Sušaku, Rabu, Splitu, Dubrovniku in najbrž tudi v Kotoru. Zdej proučujejo strokovnjaki pogoje za izgraditev postajališč za amfibije in hangerje.

JUTRI! JUTRI!
VIKTOR HUGO:
IZOBČENCI
(LES MISERABLES)
JUTRI PREMIERA!
ELITNI KINO MATICA

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo, večnoma oblačno vreme s padavinami. Včeraj je deževalo v Ljubljani in smo imeli do davi 17,4 mm padavin. Najvišja temperatura je znašala v Sarajevu 16, v Splitu 15, v Mariboru 14, v Zagrebu, Beogradu in Skoplju 13, v Rogaski Slatini 12, v Ljubljani 11. Davi je kazal barometer v Ljubljani 754,9, temperatura je znašala 6,5.

— Pet žrtev eksplozije parnega kotla. V strojem oddelku šipadovega podjetja v Drvaru je eksplodiral parni kotel in šest delavcev je bilo težko ranjenih. V bolnici v Kninu so kmalu podlegli ranam delavci Gajo Šobot, Peter Gjunč, Dušan Trnjinić, Mato Badoša in Gjuro Šobot. Preiskovalna komisija je ugotovila, da je nastala eksplozija zaradi pomanjkanja vode v parnem kotlu. Škodo cenijo na 300.000 Din.

— Morilec milijonarja Ambrozija aretiran. V petek popoldne je bil pojasnen umor bogatega industrijca v Petrovgradu Geze Ambrozija. Njegovi sorodniki so bili razpisali 10.000 nagrade onemu, ki bi morilca izsledil. Zdej je točno dognano, da je Ambrozija umoril 17letni sin slastičarke Imre Majer. Policija ga je že izsledila in aretirala.

LJUBLJANA SE JE PRISREČNO NASMEJALA pri veseloligri pristnega dunajskega humorja in sladkih **Gospod brez stanovanja** ROBERT STOLZOVH melodij!
Herman Thimig, Paul Hörbiger, Leo Slezak, Lissi Holzschuh, Adele Sandrock
Senzacija!! V najnovejšem Foxovem zvočnem tedniku vidite prizore iz življenja umrlega angleškega kralja Jurija V., proglašenega Edvarda VIII. za angleškega kralja in dogodka z abesinsko italijanske fronte!
Predstave danes ob 16., 19.15 in 21.15
KINO UNION, tel. 22-21

— Poškodbam je podlegel. Pred dnavi smo poročali, da so v bolnico prepeljali hudo poškodovanega 19letnega cigana Ivana Breščaka z Vrhničke, ki ga je konj brnil v trebuh. Nesrečnozu so se zmešala čreva in je dobil tudi nevarne notranje krvavitve. Breščaka so v bolnici operirali in že se je zdelo, da bo okreval. Toda stanje se mu je na videz zboljšalo in danes je nesrečni Breščak podlegel poškodbam.

Iz Ljubljane

— **Iz Seja mestnega sveta ljubljanskega.** V četrtek 30. t. m. ob 17. bo v veliki sejni dvorani mestnega poglavarstva v Ljubljani seja mestnega sveta ljubljanskega. Na dnevnem redu so poročila finančne, ga, tehnične in personalno pravne odbora. Gre večinoma za manjše tekoče občinske zadeve. Javni bo sledila tajna seja.

— **Iz Električne ura na Marijinem trgu.** Dolgo se mesečni niso mogli sprizniti, ker so jim vzeli javno uro, ki je visela nad starim mostom. Zdej pa niso več mislili nanjo, saj pri nas včasih čas stoji ter sploh nihče ne gleda na uro. Zato tudi tejeje nekele javne ure kakor se jim zdi. N. pr. stolnična kaže na vsaki strani drugače, a niti na eni prav. Te dni so montirali električno uro na stehi trafika na Marijinem trgu. Tako vsaj vedo točakarji ob kateri uri jim poido tobak. Javna ura bi bila potrebna na živilskem trgu najbolj, bolj kakor toplomer, zlasti še, ker se na cerkveno uro ne more nihče zanašati. Seveda je potrebna tudi na Marijinem trgu, morala bi pa biti montirana na vidnem mestu, saj ute ni treba skrivati kakor podzemeljska stranišča.

— **Iz Grmi — januarja.** V letošnji zimi smo se sprijaznili že z vsemi vremenskimi senzacijami in neumnostmi, zato se nismo snoč niti posebno čudili grmenju. Od 10. je bila prava poletna nevihta, samo treskalo ni. Vihla se je močna plaha. Večkrat se je močno zabliskalo in precej močno zagrnelo. Kmetje pravijo, da rastejo gobe ob grmenju, zato se tudi n. bomo smeli čuditi, če bo te dni trg založen že z jurčki, ki so jih tudi jeseni prodajali že o Miklavžu.

— **Iz Redni letni občni zbor Glasbene Matice ljubljanske** bo drevi 27. t. m. ob 20. v Hubadovi dvorani. Na dnevnem redu so poleg poročil volitve in sprememba pravil.

— **Iz Dve ponižni prošnji.** Prebivalec Spodnje Šiške se obračamo na mestno elektrarno s ponižno prošnjo. Od 6. zjutraj je običajno v Spodnji Šiški že precej živo. V mesto prihaja polno voz z Gorenjskega, vmes pa hite tudi avtomobili in številni kolesarji. Prav takrat ugašajo v Šiški luči, da je tema kakor v rogu in je vedno nevarnost karambolov, pešci si pa skoraj ne upajo na cesto in preko nje. Včasih je pozimi luč gorela do 7. zjutraj. Tudi mesto je razsvetljeno toliko časa, dokler se ne zdi in razsvetljavo imajo tudi ceste in ulice, ki imajo veljanski tok. Zakaj mora biti pa Šiška v temi, se nam zdi nerazumljivo. Stanovalci v mestnih barakah ob Ižanski cesti so se že večkrat obrnili na občino, naj bi jim cestarji tam nasuli malo gramoza, ker je vedno toliko blata in vode, da človek skoraj iz hiše ne more. Večinoma sta-

nujejo tam revni ljudje, ki nimajo denarja za dobro in trpežno obutev in vsaka družina ima še kopicco otrok. Prebivalci pravijo, da ni potreben baš asfalt, le toliko naj bo posuto, da ne bo segalo blato do gležnjev. — **Iz Opozorilo kupecem gradilišč (stavbišč).** Opetovano se pojavljajo primeri, da smatrajo kupec vsako kuljeno zemljišče že za gradilišče (stavbni svet). Mestno poglavarstvo opozarja kupec gradilišč v njih lasnem interesu, da nastane gradilišče v zmislu gradbenega zakona šele takrat, ko ga občina kot tako proglasi; slednje pa se zgodi praviloma le ob priliki odobrenja parcelacije. Kupec naj zato predvsem zahteva od prodajalca vpogled v pravilno opremljeni in odobreni parcelacijski načrt in parcelacijski odlok, iz katerega razvidi da-li kupuje res gradilišče, ali pa samo navadno zemljišče. Mestno poglavarstvo v ostalem v parcelacijskih odlokih tudi stalno zahteva, da se parcelacijski pogoji od strani prodajalca pokažejo in priobčijo vsakemu kupecu, da slednji točno izve, v koliko in kako kupljeno gradilišče lahko izrabí v gradbeno nameno. Mestno poglavarstvo v Ljubljani.

Slavni telepat in jasnovidec
SVENGALI
pride v Ljubljano
v Elitni kino Matico

— **Iz Železniki vpočijeji v Ljubljani.** ki sto svoje legitimacije predložili računski pisarni glavni kolodvor v podaljšanje, se pozivate, da iste do 31. t. m. dvignete. Zamudniki, ki svojih legitimacij še niste predložili v podaljšanje, storite to od 13. do 16. februarja, prišesite s seboj potrebne listine in potrdila.

Slavni telepat in jasnovidec
SVENGALI
pride v Ljubljano
v Elitni kino Matico

— **Iz Pred leti** je izvajal Učiteljski zbor Osterter Magnificat s spremljevanjem klavirja. Slavko Osterter je to delo napisal danes s spremljevanjem velikega orkestra in v tej novi obliki se izvajalo za zanosno učinkovito delo prvič na koncertu Glasbene Mitice pod taktirko ranatelj Poliča potelkom prihodnjega meseca v Ljubljani. Poleg Oster-

ca je na sporedu še ruski skladatelj Mosolov s simfonično sliko in Stolcerjeva Religiofonija.

— **Iz Sveta maša zadušnica** za pokojno gospo Angelco Cirman se bo darovala v torek 28. t. m. ob pol 8. zjutraj v cerkvi Sv. Krištofa

Iz Celja

— **Celjski šahovski klub** je na svojem 16. rednem letnem obnem zboru v petek zvečer izvolil sledeč odbor: predsednik g. dr. Josip Cerin, odborniki Diehl, Grašer, Komur, Petrak, inž. Pipuš in inž. Savojec. Pregledovalca računov sta gg. Anton Lečnik in Kazimir Modic.

— **Novi grobovi.** V soboto zjutraj je umrla v Celju (Jenkova ulica 19) v 73. ltu starosti ga. Ana Suhaceva, roj. Paržikova, vdova po znanem profesorju g. Matjeju Suhacu. V celjski bolnici sta umrla v petek 41letna kočarjeva žena Uršula Birkhausova iz Rakovca pri Smarju in 48letni posestnik Ivan Šerdoner iz Topol pri Bravotah.

— **Napad in dve nesreči.** V četrtek ob 18. sta Drago Golob in Ivan Goloub napadla 42letnega rudarja Ivana Kneza iz Ševč pri Laškem in ga s kamenjem močno poškodovala po obrazu in levi roki. Na Polzeli

*****MALI OGLASI*****

beseda 0.50 para, davek Din 3.—, beseda 1 Din, davek 3 Din, preklei!

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglase ne priznamo.

STANOVANJA
Beseda 50 par. davek 3.— Din
Najmanjši znesek 8 Din

TRISOBNO stanovanje s kopalnico in vrtno oddam za 500 Din. Rožna dolina, cesta IX. št. 7.
449

RAZNO
Beseda 50 par. davek 3.— Din
Najmanjši znesek 8 Din

VSEGA v IZOBILJU
za malo denarja v veliki izbiri zimskih sukeni, oblek, Hubertusov, pumparice itd. pri Preskerju Sv. Petra cesta 14. 6.T.

JAVNA DRAŽBA
več komadov lepega pohištva
iz 18. popoldne ob 15. pri
Mauser, pot na Rožnik, št. 2,
vila Verbič. 437

ELITNI KINO MATICA
TELEFON 21-24
SAMO SE DANES OB 4., 7.15 in 9.15 ZVEČER
LUISE ULLRICH in MATIJA WIEMANN
V VELEFILMU LJUBEZNI
VIKTORIJA
PO ZNANEM DELU KNUTA HAMSUNA.

je padel 9letni sin banovinskega zdravnika Peter Vovšek doma tako nesrečno, da si je zlomil desno roko. Na Gomilskem se je 32letna služkinja Marija Oblakova pri detu polila z vrelo vodo in se hudo opekla na desni nogi. Poškodovanci se zdravijo v celjski bolnici.

— **c Operno gostovanje.** Ljubljanska opera namerava v prvi polovici februarja gostovati v Mestnem gledališču v Celju in uprizoriti Puccinijevu opero »Madame Butterfly«. Za gostovanje vlada zelo živahno zanimanje.

— **c Neumesten napad na celjsko policijo in gasilstvo** si je privoščil sobotni Slovenec. Dopisnik se pritožuje, da policija in gasilci pri poplavi v četrtek niso na to opozorili ogroženo občinstvo. Narasčanje vode lahko v Celju po loških izkušnjah pač vsakdo sam opazi in v ogroženih predelih takoj spozna nevarnost. Da bi v takih primerih stražniki in gasilci povsod opozarjali prebivalstvo na poplavo je pač potrebno namo-gotje. Če je pa nevarnost velika in so ljudje potrebni pomoči, se policija in gasilci vedno rade volje odzovejo in požirovalno prožijo svo pomoč. V takih primerih je tudi mestna občina v zadnjih letih vedno sodelovala po svojih močeh.

Iz Kočevja

— **Po krivici jo je dobil s kolim.** Tukajšnji ugledni obrtnik se je vračal v soboto zvečer niz hudega sloteč proti domu. Med potjo v bližini zavoda za slepe, pa se je kar naenkrat zakadil vanj nek mladenič. Obrtnik se je prestrašil napada, vendar je pa napadač urno zgrabil za vrat ter ga prav pošteno položil na tla. Napadalec se je seveda krepkemu objemu postavil v bran ter je udaril obrtnika s kolom po glavi tako, da mu je prizadel precejšnjo poškodbo. Pri preiskavi, ki jo je vodil nadzornik mestne policije g. Cuk, se je izkazalo, da je bila kriva objestnost fantov, ki so poplivali v soboto zvečer po gostinlah ter se spili. Tako sta se zapletli v pretep dve skupini fantov, med katere je zašel domov vračajoči se obrtnik. Napadalec ga je zamenjal, ker je mislil, da ima pred seboj svojega nasprotnika.

— **Zaman čaka revica.** Na občinski deski je že skrojo 14 dni nabit razglas, da je izgubila ubožna šivilska vajenka črno usnjeno torbico s 100 Din na poti iz Guden-dorfa do trgovine Bata. Seveda se pa najditelj še ni oglasil, kar priča da ni pošten.

— **Tatvina v bivšem Tomšičevem mlinu.** Sedajni lastnik bivšega Tomšičevega mlina je prijavil orožnikom da je bila v soboto zvečer v njegovem mlinu tatvina. Tat mu je namreč odnesel transmijski jermen, vreden 2000 Din. Tatvino je odkril uslužbenec mlina g. Tomšič ml. Domneva-jo da je tat prišel skozi okno. Pri oknu so namreč odkrili sledove iz katerih se da sklepati, da je jermen vlekel uzmovič skozi okno. Orožniki so baje storili že na sledi.

Iz Maribora

— **Ciril Debevec gostuje v »Vestici«**. V četrtek 30. t. m. gostuje v vlogi Marcela v Rostandovi drami »Vest« Mariborčanom že dobro znani ljubljanski režiser in igralec Ciril Debevec. To bo obenem zadnja uprizoritev »Vestice«.

— **Lanska gradbena sezona.** Gradbeno gibanje je bilo v preteklem letu kaj živahno. Tako so lani zgradili v Mariboru 20 novih hiš, in sicer 4 pritlične, 5 enonadstropnih, 6 dvonadstropnih, 2 trinadstropne, eno štrinadstropno ter dve veliki družinski vili. S tem se je pač v znatni meri ublažila z Mariboru toliko občutena stanovanjska kriza. Upati je, da bo s tem v zvezi tudi znižanje stanovanjskih najemnin.

— **Strup...** V mariborsko bolnišnico so pripeljali vinčarko Ano Reihovo iz Cuhra, ki se je borila s smrtjo. V obupu je žena izpila precej octove kisline hotel

Zvočni kino Ideal
Samo še danes ob 4., 7. in 9.15 uri
najveličastnejši film po znanem
gledališkem komadu

Ljudje v belem
Skrivnost zdravnika-specialista
za ženske bolezni
Vstopnine 4.50, 6.50 in 10 Din.

v prostovoljno smrt. Toda zdravniki so nesrečnica pravčasno rešili življenje. Kaj je sililo ženo v smrt, ni znano.

— **Šest žrtev steklega psa.** Te dni je pridivil v hišo posestnika Kosca v Frankovcih pri Ormožu stekel pes, ki je kar po vrsti napadel in ugriznil šest oseb in sicer posestnika Jurija Kosca, njegovo ženo ter štiri njune otroke. Posledice ugrizov steklega psa so se kmalu pokazale. Celot družino so morali prepeljati v Pa-steurjev zavod v Celje. Stekli pes je obgrizel še več drugih psov, zato so oblasti ukrenile vse potrebno.

— **Lep jubilej.** Te dni obhaja zaslužni predsednik Društva advokatskih in notar-skih uradnikov Dragotin Gilčvert 40letni-co svoje službe kot vodja advokatske pi-sarne. Ves ta čas je jubilar posvetil inten-zivnemu organizatoričnemu delu za pro-speh svojih stanovskih tovarišev in članov društva, ki mu že dolga leta predseduje. Njegovo plemenito delo na društvenem polju je rodilo že mnogo uspehov.

RADIO

Sreda, 29. I.
12.00: Iz oddaljenih krajev (plošče). — 12.45: Vremenska napoved, poročila. — 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. — 13.15: Revellerji, harmonisti in še drugi taki pevci (na ploščah). — 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaj. — 18.00: Otroška ura: Lisica zvilojrepa (zvočna igra — I. slika). — Povesti Josipa Brinjarja priredit Jakob Zvan. Igrajo člani Nar. gledališča. — 18.20: Izrezovalna dela (g. Zdravko Omer-zaj). — 18.40: Vzroki materialne propada-nja mladine (g. Vojko Jagodič). — 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava spor da, obvestila. — 19.30: Na-ura. — 20.00: Prenos iz ljubljanske opere. v I. odmoru: Glasbeno predavanje (M. Bravničar), v drugem odmoru: Napoved časa, poročila, objava sporeda. —

Četrtek, 27. I.
12.00: Vojaške godbe (plošče). — 12.45: Vremenska napoved, poročila. — 13.00: Na-poved časa, objava programa, obvestila. — 13.15: Razni šramli igrajo (plošče). 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaj. — 18.00: Polovanje od zapada proti vzhodu (radijski orki). — 18.40: Slovensčina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarič). — 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava spore-da, obvestila. — 19.30: Na-ura. — 20.00: Gorenjski trio (gg. Ahačič iz Trčiča in Stan-ko August). — 21.00: IV. večer slovenskih skladateljev: L. M. Škerjanc, Uvodno besedo govori g. dr. Ant. Dolinar. 3 samospewe poje gđ. Štefka Korenčanova. Intermezno romantike — za violino solo, igra g. prof. Karlo Rupel; 3 samospewe poje gđ. Štefka Korenčanova. Preludio, izvaja radijski or-kester. Mala suita iz »Zlahtnega meščana«, izvaja radijski orkester. — 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. — 22.15: Radijski jazz.

Zagovoril se je
Zena: Kdaj si prišel snoči domov?
Mož: Ob pol dvanajstih.
— Tako pozno?
— Kaj se pravi pozno? To vendar ni pozno. Tvoj brat je prišel šele ob štirih zjutraj.
— Kako pa veš to?
— Kako bi ne vedel, saj sem ga spremljal do doma.

Narodna tiskarna

LJUBLJANA
KNAFLJEVA
5
IZVRŠUJE VSA
TISKARSKA
DELA
TER SE
PRIPOROČA
ZA CENJ. NAROČEK

Makulaturni papir
proda

uprava »Slovenskega Naroda«, Ljubljana, Knaflijeva ulica št. 5

Slovenija kliče obupana na pomoč

Vsederzavno gospodarsko zborovanje, ki naj bi odvrnilo od Slovenije gospodarsko propast

Ljubljana, 27. januarja. Včeraj je bilo v Ljubljani prvo vsederzavno gospodarsko zborovanje. Že v tem se kaže njegov izreden pomen. Pokazalo se je živo, da gre v resnici za gospodarski obostoj Slovenije. Dvorana Trgovskega doma je bila prepolna in zborovalci so od časa do časa dali duska izrazu moreče skrbi in obupa, ki sta legla zadnje čase še posebno težko na vso Slovenijo.

Kot domačin je otvoril zborovanje Fr. Škrbec, predsednik lesnega odseka Gremija trgovcev. Pozdravil je ministre D. Jankoviča, M. Kožula in dr. Krčka ter bana dr. Natlačenca, zastopnika ministrstva za trgovino in industrijo Duglavčiča, viceguvernerja Narodne banke Lovčeviča, predsednika centralnega odbora organizacije lesnega gospodarstva dr. Ulimanskega in zastopnike drugih gospodarskih organizacij. Zborovanja so se udeležili tudi mnogi poslanci, med njimi ljubljanski poslanec R. Turk. Govornik se je zahvalil sklicatelju ministru za gozdove in rude Jankoviču, da je sklical prvi gospodarski kongres, ki na njem prisostvujejo zastopniki gospodarstva iz vse države. Naglasil je, da vsa država pričakuje, kakšne sadove bo rodilo to zborovanje, zlasti pa Slovenija, ki ji grozi popoln gospodarski propad. Dejanja so potrebna, zdaj ne gre za platonične besede.

Minister D. Jankovič je dejal, da je sklical konferenco po želji predsednika vlade dr. Stojadinovića in notranjega ministra dr. Korofca. Vlada se zaveda, da gre za izredno važne gospodarske ukrepe, zato so se tudi udeležili zborovanja trije ministri. Sankcije niso bile sprejete po prosti volji vlade, nego zato, ker se naša država drži mednarodnih obveznosti, češar se ji ni bilo treba čisto nikdar. Minister je orisal položaj, kakšen je nastal v trgovinskih odnosih po prekinitvi gospodarskih odnosov z Italijo za našo državo. Skoraj četrtina našega izvoza je šla v Italijo, predvsem les, in sicer polovico vsega izvoza našega lesa. Najbolj je bila prizadeta Slovenija, češar se vlada dobro zaveda. Težkoče so velike, vendar s tem ni rečeno, da bi jih ne mogli prebroditi, češar dobro voljo. Ker živi lovenja predvsem od lesa, ki je treba zdaj posebno pomagati. Zato so pa v projektu javna dela, v kolikor se jih niso že lotili, n. pr. gradnja železnice Črnomelj—Vrbovsko (70 milijonov), cesta Ljubljana—Kranj (20 milijonov), cesta Maribor—dravna meja, cesta Ljubljana—Sušak in razen tega še turistična cesta iz Maribora skozi Ljubljano do morja ali preko Korenskega sedla. Vlada bo pomagala kmetu s povišanjem cen pridelkov in rešila bo denarno vprašanje. Delovnemu človeku bodo skušali pomagati z zvišanjem življenjskega standarda. Minister je med govornim opomnil poslanca, ki mu je vpadal v besedo, da naj rajši govori v parlamentu.

Dr. Ulimanski je lapidarno orisal položaj našega lesnega gospodarstva, da bi na podlagi stvarnih ugotovitev zborovalci poiskali smernice za nujne ukrepe. Upošteval je tudi poseben položaj male lesne industrije. Izrazil je optimizem, da se z organiziranim sodelovanjem vsega lesnega gospodarstva in s smiselno gospodarsko politiko države, ki bi naj slonela na delu gospodarskega sveta, da mnogo doseči. Spregovoril je tudi o načelni gospodarski vprašanji, ter dokazoval, da je liberalni vprašarski sistem odslužil, zlasti, ko je gospodarstva svobode v vseh državah okrog nas že konec. Kritiziral je tisto veliko industrijo, ki bi se rada s sankcijami celo okoristila in ki skuša na svetovnih tržiščih izpodriniti gospodarsko slabše Ing. Jerbič je ostro kritiziral sedanje razmere, naglašujoč, da je gospodarstvo vselej pred politiko. Dejal je, da je mali človek pri nas v takšni bedi, o kakršni se nikomur v drugih državah niti ne sanja. Obubožanje je čedalje večje, takojšnja pomoč je nujno potrebna, potrebni ukrepi, da ne bo lesno gospodarstvo povsem propadlo in z njim uničeno nešteto existenc. Ing. Lenarčič je živo prikazal obupno stanje dravske banovine. Od 160.000 kmečkih gospodarstev je prizadetih zaradi

krize lesnega gospodarstva 140.000. Posredno in neposredno je prizadeto tri četrtine prebivalstva, 600.000 existencam grozi propad. Naš kmet ne seka več že dolgo gozda, da bi zaslužil pri lesu, nego samo zato, da bi pcceni prodal svojo delovno silo; prisiljen je, da plačuje davke. Končno je govornik apeliral, naj nas vlada reši ekskektorjev in naj usposobi naše izvoznike lesa za konkurenco na zunanjih tržiščih. — Dr. Reker je naglasil, da so na zborovanju zbrani vsi zastopniki naroda in ne zastopniki lesne industrije, ki je goljufala državo. Lesna panoga gospodarstva v Sloveniji je čisto slovenska, brez tujega kapitala. Rešite jo propadla! Kritiziral je, da smo si naložili breme sankcij brez dovoljenja jamstva za protivednost. — Ružička se je obrnil na guvernerja Narodne banke, da bi naj upravičil politiko NB. — Minister Kožul je kritiziral gospodarstvenike, češar da se niso sami dovolj zavzeli za gospodarsko politiko ter za primeren gospodarski program. — Dr. Despič je govoril o čbupnem položaju bosanske lesne industrije. — Dr. Vidic, predsednik ljubljanske podružnice Jug. gozdarskega združenja je predlagal, naj se zemljarina zniža tudi za gozdno posest. Taksa na pogodovanje naj se ukine. Banovinski davek na izredno porabo cest se naj tudi ukine. Slovenija plačuje 12 do 16% dajatev, prejema pa 6% subvencij. — Ing. Remec je opisal kritičen položaj naše poštvene industrije in ugotovil, da so naše ladijske družbe nesposobne za izvoz lesa, saj niti v treh mesecih ne odpremo pošiljke n. pr. s Sušaka v Levanto. Italija prevaža blago tako poceni, da povsod lahko izpovedine naše družbe. Prevoz po železnici pri nas je tako drag, da smo zopet začeli uvajati prevoz z živino namestu železnice.

Ob napeti pozornosti je razložil guverner NB, kaj je banka storila in kaj namrava storiti. Dokazoval je, da so se dobro zavedali, kako usodnega pomena je kriza lesnega gospodarstva za vse naše gospodarstvo po uvedbi sankcij ter da je bila NB zastopana povsod, tudi v Zenevi in Rimu, kjer se je sklepalo o važnih gospodarskih vprašanjih naše države. Zavzemala se je za likvidacijo kliničkih terjatev v Italiji, kar se pa tiče kurza lire, ne more biti višji in je določen z odlokom finančnega ministrstva. NB ničesar ne zasluži pri tem, pač pa pomaga tem večjemu številu izvoznikov. Razlika pa bo izplačana vsem izvoznikom. NB ne brani deviz za sebe, temveč za državo, ki ima velike obveznosti do drugih držav ter jih ni mogla doslej redno kriti. Država je utrpela zaradi sankcij 100 milijonov Din. — K izjavi guvernerja Lovčeviča je pripomnil minister Jankovič, da bo vlada storila vse v sporazumu z NB, da bo uspeh konference tem večji.

Fr. Dolenc iz Skofje Loke je predvsem predlagal ublažitev davčne prakse redukcije davčnih doklad, predvsem davka na vozila in znižanje davka na poslovni promet. — Zastopnik lesnega gospodarstva z Gorskoga Kotarja se je z ognjevit besedo zavzel za našega malega človeka, ki je najbolj prizadet zaradi lesne krize. Zastopnik žagarske industrije v Bosni Bradetič je dokazoval potrebo organizirane boje za garjeve za obstoj. — Odločno se je zavzel za interese Slovenije Fr. Škrbec, tako odločno, kakor se pri nas navadno ne govori. Branil je naše strokovne organizacije, da niso ničesar delale ter dokazoval, da so storile vse za obrambo gospodarskih interesov Slovenije, da se pa ni storilo za nas v 16 let ničesar, da ni bilo na pristojnih mestih nikdar časa za gospodarska vprašanja. Govornik je iskreno pokazal na resnico, ki morda boli. Dejal je, da naš izvoznik ni mogel izvažati brez potrdila davčne uprave o plačanih davkih. Glede denarne krize je naglasil, da je bil tut kapital pri nas ves čas prost, državni kapital je pa ležal v zavodih, od njega nismo imeli ničesar, dočim je nacionalni kapital, zbran v naših hranilnicah in zadrugah pobran od naših rojakov, ki si služijo v tujini s trdim delom kruh, zdaj, ko bi ga najbolj potrebovali, zamrznjen. Kredita ni, denarno krizo pa izrabljajo hijene, ki pijejo kri naša.

ali je pravično pohoditi tega giodajočega in škodljivega črva.

Prišel je Bilfinger. Zdaj je bil pravi vladar v dežel, zvest, skromen vladar. ki je delal kakor koni in z uspehom. Delo mu je storiło dobro, postavljeni mož se je zdel deset let mlajši od Harpprechta, čeprav sta bila istih let.

Do kakšnega menja sta prišli, dragi brat? — je vprašal n se ozri na kup aktov. — Ali je isto. — je pripomnil počasi in nemirno. — kakor takrat v primeru žida Jeheškela?

Zunaj so naletavale goste, mehke snežinke. Iz sosedne sobe so se slišali koraki mladega Michaela Koppenhöfera. Da, gospod brat. — je odgovoril Harpprecht, — to je isto. Formalno po besedilu zakona, ni bilo proti njemu dovolj dokazov.

Bilfinger je vzel nekaj listin, jih razgrnil in zopet zložil. Ali se ni mogoče sklicevati se na to, je dejal čez nekaj časa, da si je dovolil Süß v ustavi württemberski državi toliko izjem od ustavnega reda, da se bo pač lahko smejal v pest, če se v njegovem primeru ne bo postopalo strogo po besedilu zakona? — To se da upoštevati, — je odgovoril Harpprecht, toda to je stvar vojvode, ne pa moja.

šemu gospodarstvu, hijene, ki vseh 5 let niso plačale niti pare davkov. Samo ena odredba bi bila dovolj — ni treba pošiljati motorizirane armade ekskektorjev nad izčrpano ljudstvo — in denar bi bil tu. Zgodovina bo pisala, da je minister Jankovič sklical prvo gospodarsko konferenco v naši državi; 16 let smo čakali, da se nekaj ukrene in izražamo vero še enkrat, da zdaj ne bo ostalo samo pri besedah! — Govornik se je zahvalil zastopnikom vlade, da so se udeležili konference ter jih je rotil, naj se zavamejo za obstoj Slovenije. — Govorili so še ing. Zupančič, J. Golmajer (ki je prošil vlado, naj ne pozabi tudi na neštete delavce, ki so izgubili delo zaradi sankcij, naj jim da podporo), dr. Ulimanski, ki je obrazložil resolucijo, Fr. Lahovnik iz Prevalji, ki je prošil za ureditev trgovinskih odnosov ter terjatev z Madžarsko, in drugi. Zastopnik trgovinskega ministrstva je poročal o pogajanjih naše države za kompenzacije izgube tržišča v Italiji, in sicer o pogajanjih z Anglijo, Francijo in Španijo. Pogajanja še niso zaključena. V Španijo bomo izvažali predvsem les. Zborovanje se ni mogel udeležiti trgovinski minister zaradi bolezni.

V resoluciji so izražene v glavnem naslednje zahteve:

Narodna banka naj odkupi italijanske kliničke terjatve naših izvoznikov po kurzu 3.554 in sicer za blago izvoženo v Italijo pred sankcijami. NB naj obračuna izvoznike devize izvozu v vse države po kurzu, ki odgovarja dejanski tržni vrednosti deviz. Zakonsko zaščito naj dobe lesna

podjetja, ki so že več let v krizi ter zadolžena pri denarnih zavodih ter se naj takoj ustavijo vse ekskekcije in dražbe. Naša zunanja trgovina se naj reorganizira tako, da se uvede kontrola uvoza ter zaščiti naš izvoz s kompenzacijami. Trgovinska služba se naj reorganizira tako, da se koncentriira poslovanje vseh pristojnih ustanov v najožjem sodelovanju strokovnih lesnih organizacij. Osvoji se naj uredba o zaščiti in pospeševanju lesnega gospodarstva. Pri stanjske in lokalne železniške tarife se naj znižajo. Uvedejo se naj stalne redne in brze paroplovne proge za prevoz blaga v Levanto. Državni zavodi naj dajejo cenene kredite za obnovo in delovanje lesnega gospodarstva. Posebno pozornost je treba posvetiti malemu gozdnemu posestniku, njegovi strokovni izobrazbi in vprašanju večje porabe lesa doma. Taksa na pogodovanje se naj ukine in tudi izterjevanje ostankev te takse naj ustavi. S povišanjem carine se naj omeji uvoz lesnih finalnih izdelkov, celuloze, rotacijskega papirja itd. Minister za gozdove in rude naj izda uredbu glede olajšanja odplačevanja dolgov pred začetkom tega leta. Takoj se naj rešijo prošnje malih žagarjev, vloženih na podlagi zakona o zaščiti domače lesne industrije. Vlada naj podpira zadržno, skupno prodajo gradbenega lesa, da se bo lahko uveljavila na tržiščih tudi naša mala lesna industrija.

Zborovanje je zaključil minister Jankovič izražajoč upanje, da bo rodilo lepe sadove ter naglašujoč, da čutijo dolžnost rešiti naše ljudstvo propada.

Primeri izredno visoke starosti

Učenjaki pravijo, da lahko živi človek naveč 158 let — Tako starost je dosegla Francozinja Marie Pisu

Seveda ni izključeno, da so bile na svetu že starejše žene od te, o kateri pišemo, toda malo verjetno je, da bi se bile bahale s svojo starostjo, ker to ni ženska navada. Do dvajsetih let še nekako gre, potem si pa skoraj vsaka želi, da bi se ji leta ustavila. Ni pa pravila brez izjeme in tako tudi Angležinja Katarina Plumketova ni skrivala svoje visoke starosti. Bila je vrstnica Byrona in Waltera Scotta: rojena je bila 4. novembra 1820 in umrla je tik pred svojim 112. rojstnim dnevom.

Plumketova je bila iz slavne irske rodbine. Njen oče lord Plumket je bil angleški škof v Tuamu in sin ministrskega predsednika parlamentarne unije z Anglijo v začetku preteklega stoletja. Z navdušenjem je pravila še zadnje dni svojega življenja o prijateljstvu svojega očeta z Walterom Scottom. Tudi sama je imela zelo rada slavnega romanopisca, saj ji je večkrat pripovedoval zanimive pravljice, da je kot otrok hitreje in slajše zaspala. Prvo potovanje je nastopila Katarina Plumketova na prvem parniku. Ki je vozil med Irsko in Anglijo. Leta 1839 se je peljala iz Londona v Birmingham. Pred smrtjo se je pogosto spominjala dogodkov, ki se ji je bil vtisnil v spomin na kronanju kraljice Viktorije 1. 1838 še kot mlade princese. Tudi krimsko vojno je pomnila do svoje smrti.

Katarina Plumketova, rojena v Napoleonovih časih, je preživela pet pokolenj v Angliji. Bila je trd boj proti kratkim krilom in svobodnejšemu občevanju med ženskimi in moškimi spolom, kajti imela je stroge nazore o morali. Kaj neki bi dejala, če bi zdaj vstala od mrtvih? Trdila je, da navzlic spornim vzgoji in higijeni mlado pokolenje nima smisla za dolgo življenje. Ne verjame, da bi mnoge izmed naših deklet dosegle mojo starost, ker si dela mladina sama preveč skrbi, je zatirjevala večkrat. Čeprav se je peljala s prvim vlakom in prvim parnikom, ni nikoli sedla v avto. Tudi kinematografe je sovražila, radioaparata ni marala, niso ji ga mogli vsiliti.

Čeprav je dočakala tako visoko starost ni bila najstarejša žena Evrope, niti sveta. Najstarejša žena v Evropi je umrla v avgustu 1935, bila je Kulle Penyakova na Češkoslovaškem. Ta žena ni bila nikoli težko bolna in skozi cela desetletja je jedla neslane jedi. Dočakala je 122 let. Znani Zoro Aga je zatirjeval, da je star 164 let, toda dokazov ni imel, da govori resnico. Pač je pa doživel najmanj 120 let, kar je še vedno zelo visoka starost. Že nešteto krat se je obravnavalo vprašanje, kako visoko starost more človek sploh dočeti. Učenjaki pravijo, da živi človek lahko največ 158 let. Tako visoko starost je dosegla Francozinja Marie Pisu, ki je umrla leta 1828. Thomas Pares, o katerem je bilo točno

dognano, da je bil rojen leta 1483, je umrl v Londonu 15. novembra 1635 star torej 152 let. Navzlic tem primerom izredno visoke starosti je pa treba priznati, da je izjema že starost 100 let.

1. septembra 1932 je praznovala stoletnico rojstva v Berlinu rojena Wilhelmina Elmersova, ki je bila sicer radi bolne noge priklenjena na svojo sobico, toda njen spomin je bil vedno svež. Dobro se je spominjala tik pred smrtjo nemirnih revolucionarnih dni iz leta 1848. Zanimiv pojav v življenju pretežne večine zelo starih ljudi je, da se mnogo bolj spominjajo dogodkov iz davne preteklosti, kakor iz zadnjih let svojega življenja.

Leta 1926 je umrl v neki vasi francoske Švice najstarejši Švicar, rojen 23. avgusta 1922 v Arneuxu v kantonu Waadt Jacques Francois Baudat po imenu. Bil je sin siromasnega vinogradnika in tudi sam se je posvetil vinogradništvu. Ko je bil star 95 let, je še nosil prst v vinograd in opravljal tudi druga težka dela. Ko je praznoval stoletnico rojstva, mu je poslal državni svet kantona zaboj vina iz Villeneuve in starec, ki ni bil nikoli sovražnik alkohola se je pošteno nalezil zlahkne kapljice. Dva dni pred smrtjo je zbolel, legel in za vedno zatisnil oči tako mirno in zadovoljno, kakor je živel.

Sonja Henie ima češkega krojača

Češki esperantist Pravoslav Bradac opisuje v knjigi »Sever nas vabí svoje tri mesece trajajoče potovanje po Skandinaviji in Finski. Med drugim pripoveduje, kako

je v Oslu slučajno zvedel za češkega krojača, ki dela obleke slavni kraljici drahlic Sonji Henie.

»Sedel sem lepega solnčnega dne na promeni v parku na Karl Johansgate, največji ulici v Oslu. Baš sem si bil prinemal s pošte češke liste in tako sem se veselil, da bom mogel v miru čitati kaj o domu. Kar sem opazil, da se okrog mene neprestano suče starejši gospod in da me nekam čudno gleda. Šel je mimo mene, pa se je zopet vrnil in radovedno pogledal na novine v mojih rokah. Končno se je ustavil in zaslišal sem nekaj nepričakovanega: Nazdar! In tako sem zvedel, da živi v Oslu tudi moj rojak. Bil je Dytrich. V parku sva se pomekovala o tem in onem. Pravil mi je, da ni on edini Čeh v mestu. Trije imajo krojaške salone in vsem se godi dobro. Rojak Vitešnik ima na pisalni mizi sliko znane Sonje Henie. Pod sliko je njen podpis in Vitešnik mi je povedal, da je naredil Sonji hermelinov plašč v katerem je nastopila tudi v Pragi, kjer je zmagala. Svojo fotografijo mu je dal za spomin.

Zadnja pot Jožeta Šircija

Mokronog, 26. januarja.

Ves Mokronog je spremlj včeraj popoldne k večernemu počitku trgovca g. Jožeta Šircija. Sredi vencev in šopkov je ležal pokojni doma na odru tak, kakršen je bil, ko je hodil še nekaj dni pred svojo smrtjo po okoliških gozdovih in se vračal okinčan s telohom in drugim cvetjem, a na svoji priljubljeni Priči je bil odtrgal cvečoč vejico jabolane in domači so mu jo položili med cvetje na mrtvaškem odru. Mnogi so ga hoteli kropiti, posebno mno, go je bilo otročičkov, ki so ljubili pokojnega kot dobrega radodarnega »strica«, saj ni šel praznih rok od njega nobeden vsakemu je stisnil v roke nekaj sladkorčkov, a zdaj so otročki strme vpraševali, ali jim stric res ne bo nikoli več dal sladkorja.

Velika množica pokojnikov prijateljev, znancev in čestilcev se je zbrala popoldne pred Širočjevo hišo, tudi iz drugih krajev jih je bilo mnogo, da Mokronog že davno ni videl takega pogreba. Pred domačo hišo so zapeli pevci v večnost odhajajočemu pevcu v slovo žalostinko »Ustíši nas, Gospod!« potem se je pa razvil proti mokronoškim cerkvi dolg žalni spreved na čelu z mokronoškim in mirmškimi gasilci. Po blagoslovitvi pokojnikov zemskih ostankov v cerkvi je krenil žalni spreved na pokopališče, kjer je že bila zbrana množica domačinov, da izkaže pribojstvu pokojniku zadnjo čast. Ob odprtjem grobu so zapeli pevci »Blagor mu, in že so jelo mehko padati grude domače zemlje na pokopniško krsto. Sprejela je zemlja, kar je njemega, duh dobrega poštenega moža bo pa še dolgo živel v prelepi mokronoški dolini. In lahka bo pokopniška zemlja, saj mu je že zrahljala vzorna ljubezen njegovih svojcev in globoka hvaležnost vseh, ki jim je bil v življenju dober tolik.

V restavraciji

— Oprostite, — pravi natakator gospodu, ki pridno črta s svinčnikom po jedilnem listu — kaj pa počenjate? — Oprostite, odgovori gospod v zadregu, — črtati moram z jedilnega lista vse jedi, ki stanejo nad 10 Din. Vsak čas namreč pride moja nevesta.

LION FEUCHTWANGER: 139

Žid Süß

Roman

Stari gospod je bil razjarien. To je bila četrta zima, odkar je bil izrekel svojo sodbo o primeru Jeheškela Seligmanna in proti svoji volji je moral rešiti tega umazanega žida. Črvi so bili že nehali glodati in razlezli so se bili. Izmed teh dveh, ki sta se bila povzpela na površje, da bi se tam nadržila in zrečila: je eden mrtve, drugi pa leži stiri pod nogo in zdaj čakajo samo nani, na Harpprechta, da ga zmečkajo. Oh, glodalci so imenitni. On, Harpprecht, je bil krepak mož, zdaj je postal iz njega po njihovi krivdi starih starci. Mnogo zemlje, gozdov, polja, človeških teles in človeških duš je razjedeni in uničeni po njihovi krivdi, tudi mladi Michael je pogladan, a nežna, dražestna Elizabeta Salome Götzova je postala vlačuga. — po njihovi krivdi In čeprav se je zdaj ta go-lazen zarila v zemljo in izginila, se po-vrne, znova kakor se je dozdaj vrnila še vedno in staro poslopje se bo porušilo do tal. A zdaj sedi on tu in naj izjavi,

Ta čas se je tudi proces z generalom Remchingenom bližal koncu. Z baronom jezuitom in avstrijskim polkovnikom niso ravnali tako prizanesljivo, kakor z domačimi državljani Hallwachsom, Metzern, Bühlerjem, Lamprechtom in Schäferjem. Oni ni imel prijateljev v pisarnah, s civilnimi uradniki je postopal kakor z pavnimi pisni in vse, ki niso imeli plemiškega naslova, posebno člane parlamenta, je smatral za sodrgo, druhal in čredo tako, da je bil zelo osvožen. Preiskovali so ostro in zbirali material, ki bi zadostoval če že ne za smrtno kazen, pa vsaj za dosmrtno ječo v trdnjavi.

V tem času se je pa zgodilo, da je prišlo do popolnega sporazuma o varstvu med Karlom Rudolffom in vojvodinjovo in sicer pod pogoji, za vladarja zelo ugodnimi. Čakalo se je samo, da cesarska pisarna pregleda in potrdi to pogodbo obnem z vladnim redom za dobo začasne uprave dežele. Zdelo se je skrajno neprimerno dražiti v takem trenutku dunaiski dvor s strogim kaznovanjem katoličana in Avstrijca. Zato je bilo sklenjeno da se razsodba preloži in Remchingena so proti častni besedi izpustili iz ječe. Kakor so pričakovali, je general takoj prelomil svojo častno besedo pobegnil: čez mejo in stopil v be-

neško službo. Obsojen je bil in contumacijski in proti temu je vložil ogorčene pri-zive na cesarja in državo. Dolga leta je bruhal na Württembersko blato, strup in žolč.

Ljudstvo je bilo ogorčeno nad Remchingenovim pobegom. Vsi krvavi psi so odnesli pete brez kazni, zdaj sede v Esslingenu, nekaj milj odtod, smejo se, da se kar za trebuhe drže, ali po delajo sitnosti in težave kakor Remchingen. Edino žida še imajo v rokah. Zato pa mora vsaj tega doleteti zaslužena kazen. Tajni svetnik Pflug in Pacorbo sta prišla zopet v osprede, podžigala in plačevala sta demonstracije. V deželi so odmevali vedno glasnejši, vedno bolj grozeči in ogorčeni klici: »Žid mora vi-seti!«

Tak je bil položaj, ko je Harpprecht izročil vladarju svojo izjavo. Ta pošteni, pravični mož se ni dal zapeljati mržnji do žida, niti jezi ljudstva, ki je viharno in soglasno zahtevalo za žida smrtno kazen, niti ozirom na naklonjenost ali jezo vlade in parlamenta. Učeni pravnik je odločil takole: Svetniki in ministri, ki so prisegli na ustavo in na svoj uradni položaj, morajo biti sojeni in kaznovani, ker so podpisali inkriminirane ukaze in odloke, nikakor pa ne velja to za tuica.

ki ni prisegel in ki ni bil v državni službi. Ti gospodje zaslužijo smrt po rimskem in nemškem pravu, ne pa on. Samo ena stvar je izvzeta, namreč spolno občevanje s kristjankami. Toda ta stvar se ne da vzeti resno in komisija je storila prav, da je ni upoštevala v utemeljitvi razsodbe. Harpprecht je prišel do zaključka, da po vladnih zakonih rimske države in vojvodine obtoženec ne more biti obsojen na smrt. Naj mu vzame njegov plen, kolikor je ugotovljen in ga izžene iz dežele.

Sivolasi, priletni vojvoda, majhen, oguljen in sključen je pazljivo poslušal resnega, poštenega moža. Menim torej, je dejal končno, da je komisija obsodila bolj žida, nego lopova? Da, je odgovoril Harpprecht. — Zunaj je nekdo živžgal popevko: »Žid mora viseti!« Stari vladar je krepko stisnil ustnice. Vesel je bil, če bi se mogel ravnati po njegovem nasvetu. In s temi besedami je odslavlil pravnika.

Drugi dan je pa podpisal smrtno obsodbo. Bofie je, da žida po krivici zadavil, je dejal, nego da bi ostal po pravičju živ in bi se dežela jezila in zgražala še naprej. In pripomnil je: Zgodi se res redko, da bi bil žid kaznovan za krščanske lopove.